

Съвместно тържествено заседание

на Централния комитет на Българската комунистическа партия, Управителния съвет на Българския земеделски народен съюз, Народното събрание, Държавния съвет, Министерския съвет, Националния съвет на Отечествения фронт, Централния съвет на Българските професионални съюзи, Централния комитет на Димитровския комунистически младежки съюз и Общонародния комитет за българо-съветска дружба, проведено в столичната зала „Универсиада“

Четвъртък, 9 юни 1977 г.
(Открито в 17 ч.)

В 17 ч. първият секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България др. Тодор Живков, членовете и кандидат-членовете на Политбюро и членовете на Секретариата на Централния комитет на Българската комунистическа партия, секретарят на Българския земеделски народен съюз др. Петър Танчев и извънредният и пълномощен посланик на Съветския съюз у нас др. Владимир Базовски заемат места в президиума. Присъстващите, станали прави, ги посрещат с бурни и много продължителни ръкопляскания и възгласи „БКП—БКП!“. Звучи химнът на Народна република България „Мила родино“.

Председателстващ Александър Лилев: Уважаеми другарки и другари! Днес в лицето на нашето тържествено съвместно заседание е свикан най-високият общественно-политически форум на Народна република България. Този форум, който събира, обединява и изразява ума, чувствата и волята на целия български народ, на работническата класа, селскостопанските труженици и народната интелигенция, на всички политически партии, организации и движения в нашето общество, има задачата да изслуша отчета на първия секретар на Централния комитет на партията и председател на

Държавния съвет др. Тодор Живков за посещението на нашата партийно-правителствена делегация в Съветския съюз от 30 май до 4 юни т. г., да направи оценка на същността, значението и резултатите от това знаменателно събитие и да приеме съответни документи във връзка с всичко това.

Няма никакво съмнение, че това посещение е изключително, в пълния смисъл на думата историческо събитие в нашия живот и развитие. То ще присъствува с огромна сила в нашето сегашно движение напред и ще остане трайно в нашата история като събитие, което, опирайки се на изминатия път и обобщавайки натрупания нов исторически опит, очерта в още по-крупни мащаби и даде мощен тласък на осъществяването на генералния курс на нашите две партии за всестранно сближаване между Народна република България и Съветския съюз.

Всичко, което ставаше през дните на посещението, беше необикновено скъпо и любородно за нашия народ. Може без преувеличение да се каже, че цяла България се вълнуваше, преживяваше искрено и дълбоко новите изяви на святата за нас българо-съветска дружба. Но несъмнено най-силни бяха нашите вълнения, когато Президиумът на Върховния съвет на Съветския съюз удостои, а др. Леонид Илич Брежнев връчи на др. Тодор Живков златната звезда на герой на Съветския съюз. *(Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания)*

България откликна на това събитие спонтанно, масово и вдъхновено. Радостта и гордостта на всички поколения и трудещи се бяха изразени в хиляди събрания и митинги, в неспирния поток от писма и поздравления, в неподправената човешка радост на милионите обикновени хора. Ние виждаме в тази най-висока награда заслужено признание на историческата роля, заслуги и принос на др. Тодор Живков — забележителния син на партията и народа, последователния приемник и продължител на великото дело на Димитър Благоев и Георги Димитров, видния деец на международното комунистическо и работническо движение, всепризнатия ръководител на Българската комунистическа партия и Народна република България. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Ние виждаме в тази награда още едно тържество на ленинската априлска линия на партията, на кристално чистата българо-съветска дружба. Посещението беше ново свидетелство за изключителната сила, дълбочина и величие на съветското братство и дружба с нашия народ и родина. Безпределни са нашата благодарност, признателност и обич към великия Съветски съюз и великия съветски народ, към ленинската КПСС и ленинския Централен комитет на КПСС, към неговото Политбюро и лично към генералния секретар на Централния комитет на КПСС, най-изтъкнатия марксист-ленинец на нашата съвременност, големия приятел на Бъл-

гария др. Леонид Илич Брежнев. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Позволете ми, уважаеми другарки и другари, с тези няколко думи да открия нашето тържествено заседание и да дам думата за произнасяне на своя доклад на първия секретар на Централния комитет на партията и председател на Държавния съвет, героя на Съветския съюз др. Тодор Живков.

Тодор Живков (*Посрещнат от присъстващите в залата, станали прави, с бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*):

Уважаеми другарки и другари,

Гражданки и граждани,

Скъпи съотечественици,

Преди няколко дни, както знаете, се завърна българската партийно-правителствена делегация, която имаше честта, гордостта и радостта да посети Съюза на съветските социалистически републики.

Всички вие бяхте свидетели на нашето завръщане. Но на летище София аз едва можах, и то само с няколко думи, да благодаря и на съветските хора, на които гостувахме шест дни, и на вас, които заедно с нас, членовете на нашата делегация, се вълнувахте през цялото време на гостуването ни в страната, която е наш пример, наше вдъхновение. На летището бях пределно кратък, защото исках тъкмо днес, пред вас, от името на моите другари и от мое име да заявя пред всички наши граждани най-откровено, че още през първите часове, преживени на съветска земя, всички ние осъзнахме необходимостта, вътрешната потребност да споделим с целия народ своите чувства и мисли. (*Продължителни ръкопляскания*)

Скъпи другарки и другари! Посещението на нашата делегация в Съветския съюз бе истински поход на дружбата. Той започна от Москва, от сърцето на новия свят, мина през разораните целини на Казахстан и завърши в града, под чието небе е виждал слънцето първостроителят на този нов свят — Владимир Илич Ленин.

Бих се радвал, ако можех да бъда първият вестител за този триумф на нерушимата българо-съветска дружба. Защото посещениято на българската партийно-правителствена делегация сега, пред 60-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция, действително беше триумф на българо-съветската дружба. (*Ръкопляскания*) Но постиженията на научно-техническата революция ме лишават от удоволствието да бъда пръв вестител. Всички вие бяхте заедно с нас в Кремъл — във Владимировската зала, присъствувахте на митинга в Алма Ата, на митинга в Уля-

новск. Не искам да засягам другарите журналисти, но информацията и репортажите, които вече сте гледали, слушали и прочели, не могат, наистина не могат да предадат в пълна сила атмосферата на нашето пребиваване сред съветските братя. *(Продължителни ръкопляскания)*

Както казва една стара мъдрост, по-добре един път да преживееш нещо, отколкото сто пъти да ти разказват за него!

Вие, разбира се, вече сте запознати със съвместното комюнике за посещението на нашата партийно-правителствена делегация в Съветския съюз, за преговорите ни с ръководителите на Съветския съюз, за резултатите от тези преговори. Наистина още веднъж можем с пълна увереност да споделим, че всестраниното ни сътрудничество със Съветския съюз е неделим съставен елемент на съзидателните усилия на българския и съветския народ, важен фактор за укрепване позициите на световния социализъм.

Няма и не може да има такъв български комунист и патриот, който да не оценява по достойнство значението на плодотворните резултати от нашите срещи и разговори с др. Леонид Илич Брежнев и другите съветски ръководни дейци.

При това става дума за сътрудничество, за взаимоотношения на една неголяма страна като нашата със социалистическия колос на съвременната епоха. Ние разговаряхме като равноправни комунисти-единомишленици, като събеседници с еднаква отговорност пред великото социалистическо съдружие, пред големите и съдбоносни проблеми на съвременното човечество. Това равнопоставяне и тази отговорност между малки и големи страни ни позволява да обогатим мисълта на Георги Димитров, че не само в областта на културата, но и в защитата, осъществяването и творческото развитие на ленинските принципи на сътрудничество няма големи и малки народи. *(Ръкопляскания)* Дружбата със Съветския съюз дава неподозирани до вчера възможности на нашата страна да участва пълноценно в епохалната борба на нашия век за мир, разбирателство и прогрес.

Другарки и другари! Днешното тържествено заседание на Централния комитет на Българската комунистическа партия, Народното събрание, Държавния съвет, Министерския съвет, Управителния съвет на Българския земеделски народен съюз, Националния съвет на Отечествения фронт, Централния съвет на Българските професионални съюзи, Централния комитет на Димитровския комунистически младежки съюз и Общонародния комитет за българо-съветска дружба се свиква по решение на Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Телевизията и радиото събират целия наш народ в тази зала. Така отчетът пред вас се превръща в отчет пред народа. *(Ръкопляскания)*

Цялото многообразие от впечатления, въздействия и мисли аз ще се опитам да сведа до няколко основни момента.

Първо. Сегашното посещение в Съветския съюз ние отчитаме като огромно завоевание в нашия път към все по-тясно сближение и обогатяване на политическото, идеологическото, икономическото, научно-техническото, културното и духовното взаимодействие на двата народа. Ние още веднъж се убедихме във верността на този курс, който е отражение на една обективна необходимост и закономерност при изграждането на зрялото социалистическо общество в нашата страна и за прехода към комунизма. Това е генералният курс на Българската комунистическа партия за всепопълна интеграция и всестранно сближаване със Съветския съюз, без които не можем да си представим мирното и щастливо настояще и бъдеще на нашето отечество. *(Продължителни ръкопляскания)*

По време на нашето посещение ние водихме разговори по много въпроси със съветските партийни и държавни ръководители, имаме срещи с трудови колективи, с обществени и културни дейци, със стари и млади, с хора от всички поколения. Смисълът, съдържанието, духът на разговорите и срещите може да се сведе към едно: делото на нашата дружба, сътрудничество и сближение е дело на милиони българи и на милиони съветски хора, то наистина е общо дело на двата народа! *(Продължителни ръкопляскания)*

Взаимността, която винаги сме получавали от руския народ през вековете, сега е взаимност, която получаваме от съветския народ. Дружбата от вековете отива във вековете! Колкото по-дълбоки са корените на дървото в земята, толкова по-високо се устремява короната му към небето! Любовта на руския народ към българските братушки е влязла в кръвта на многонационалния и единен съветски народ. *(Ръкопляскания)*

Всичко, което сме постигнали в съвместната дружба и което ни предстои да направим за нея, е заключено в съдържаните редове и между редовете на комюникето за посещението на нашата партийно-правителствена делегация в СССР.

Като обобщихме опита на всестранното сътрудничество, ние набелязахме цяла поредица от съгласувани мерки за по-нататъшното разгръщане на курса за сближаване между нашите партии, страни и народи във всички области и на всички равнища — от централните комитети на двете партии до личните контакти между тружениците от двете страни.

Не е нужно да се впускам в подробности относно перспективите на развитие на българо-съветското икономическо и научно-техническо сътрудничество, при което ще се отчитат най-новите постижения на научно-техническата революция и

съвременните тенденции в организацията на производството, свързани с концентрацията и специализацията, с осигуряването на оптимална натовареност на производствените мощности и т. н.

Ние набелязахме мерки за усъвършенствуване на съвместната планова дейност и на координацията на плановите като изключително важно условие за сближаване на нашите народни стопанства, за въвеждане на съвместно планиране на отделни видове производства, за по-смели непосредствени връзки между сродни предприятия.

Уговорихме се да възложим на плановите органи да разработят генерална схема за специализация и коопериране в отраслите на материалното производство на Народна република България и на Съветския съюз до 1990 г. Тази схема ще бъде представена за одобрение от правителствата на двете страни.

Ние разглеждаме разширяването на нашето двустранно сътрудничество, перспективите на това сътрудничество като принос за укрепване на Съвета за икономическа взаимопомощ, за усъвършенствуване на неговата дейност, за осъществяване на Комплексната програма за социалистическа икономическа интеграция.

Ще продължи линията на по-нататъшно задълбочаване на идеологическото ни сътрудничество по всички насоки — от разработката на актуални теоретически и практически проблеми на общественото развитие, пропагандирането на правдата за реалния социализъм и на социалистическия начин на живот до съгласуването на нашето настъпление срещу буржоазната идеология, десния и „левия“ опортюнизъм.

Предвиждат се нови начинания във взаимното културно и духовно общуване, създава се междуправителствена българо-съветска комисия за културно сътрудничество, откриват се нови възможности в областта на всички изкуства, на печата и средствата за масова информация, на туризма и така нататък.

Но, другарки и другари, както вие разбирате, работата не е само в широтата, в обхвата на нашите връзки. Ние сме изключително доволни от това, че в разговорите беше обърнато голямо внимание на ефективността на сътрудничеството. Сега това има първостепенно значение, за да се развива сътрудничеството ни като съществен фактор на социалистическото строителство в нашата страна.

Отново ясно и категорично искаме да подчертаем, че нашата партия провежда и ще провежда непоколебимо и неотклонно линия на все по-тясно сътрудничество и всестранно сближение на Народна република България със Съветския съюз. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*) Този курс ние подехме и осъществяваме искрено, последователно, неот-

стъпно. Правила сме, правим и ще правим всичко, което е по нашите сили, за да се внедрява той все по-дълбоко и по-плодотворно в живота.

Практиката показва, че този курс е правилен.

В теоретически аспект курсът на сближаване между Народна република България и Съветския съюз има своите дълбоки основания в обективните закономерности на социализма, в Лениновото положение, че социалистическите нации все повече ще се сближават, за да се стигне в перспектива до изграждането на единен световен социалистически кооператив. На дело ние сега формираме предпоставките за създаване на първообраза на бъдещите отношения между социалистическите държави. (*Ръкопляскания*)

В политически аспект курсът на сближаване между Народна република България и Съветския съюз е конкретен израз и въплъщение на социалистическия интернационализъм. Резултатите от разговорите още веднъж показват, че отношенията между нашите страни, народи и партии са образец на социалистически интернационализъм, на интернационализъм в действие. Заедно с това тези резултати са принос в по-нататъшното творческо развитие на социалистическия интернационализъм, в укрепването на социалистическата общност и засилване единството на международното комунистическо движение, в борбата за мир, демокрация и социален прогрес.

В идеологически аспект курсът на сближаване между Народна република България и Съветския съюз е ново потвърждение на жизнеността на марксизма-ленинизма — наше идейно знаме и оръжие в борбата за победата на социализма и комунизма. Този курс убедително разкрива несъстоятелността на опитите да се ревизира нашата революционна теория, да се заменя марксизмът-ленинизмът с дребнобуржоазни и националистически концепции, да се проповядва антисъветизъм.

Другарки и другари! Неизброими са белезите на качествено новите отношения между нашите партии, страни и народи. Това са взаимоотношения, които трябва да бъдат изследвани от нашите историци, философи, социолози, психолози, икономисти и други учени. За тях трябва да пишат писатели и поети. Нужни са и нови песни, които да изразят с музика това, което не може да се изрази с думи. **Ав** лично не мога да се заема с подобна сложна и неизчерпаема материя.

Но ако ме запитат какво е за мен съветският човек, какво мисли той за нашата дружба, какви чувства изпитва към нашия народ, то веднага ще отговоря без колебание: запознайте се с личността и делото на Леонид Илич Брежнев! (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*) В неговата лич-

ност са въплътени всички черти на съветския човек, който ни обича и когото ние обичаме. В неговото дело са заложени първоосновите на курса на всестранно сближение на Народна република България със Съюза на съветските социалистически републики.

Второ. Искам и тук, пред вас, да подчертая изразеното в комюникето пълно единство на възгледите и позициите на Българската комунистическа партия и Комунистическата партия на Съветския съюз, на Народна република България и Съветския съюз по всички въпроси на външната политика и международното развитие.

Мирът и социализмът са неотделими. Ето защо вече шест десетилетия народите виждат в Съветския съюз — първата и най-могъща социалистическа държава — знаменосеца на мира, главната опора на всички благородни стремежи на човечеството. Невъзможно е да се изброят конструктивните инициативи през всичките тези години, да се обхване огромната и неуморна дейност на КПСС и съветската държава за обуздаване на агресията и милитаризма, за утвърждаване на международна сигурност и разбирателство.

Пътят, който Съветският съюз измина от Декрета на мира до Програмата за мир, приета на Двадесет и четвъртия конгрес, доразвита и обогатена на Двадесет и петия конгрес на КПСС, беше изпълнен с неимоверни трудности. Този път преминава през Гражданската война и интервенцията на империалистическите държави срещу страната на съветите; през „санитарния кордон“ около младата ленинска държава и опитите тя да бъде задушена чрез икономическа блокада; през фронтовете на Великата отечествена война, в която съветският народ показва безпримерен героизъм и даде скъпи жертви за своята свобода и за спасението на цялото човечество (*продължителни ръкопляскания*); този път преминава и през „студената война“ и „желязната завеса“ — за да ни доведе до днешния ден, когато става възможно да се предотврати нова световна война, да се осигури мирно развитие на народите

Няма друг народ на света, няма друга сила на нашата планета, които като съветския народ и като Комунистическата партия на Съветския съюз да са дали толкова много за мира и благото на всички трудови хора, за прогреса на народите! (*Продължителни ръкопляскания*)

Неизмеримо щастие за човечеството е, че ленинското знаме на мира и мирното съвместно съществуване днес е в надеждните ръце на най-достойни продължители на делото на вождя на великия Октомври, в ръцете на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз начело с неговия генерален секретар, световноизвестния и всепризнат вдъхновител и стратег на борбата за мир, разбира-

телство и сътрудничество между народите другаря Леонид Илич Брежнев. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Великите идеи и идеали на Ленин, на Програмата на КПСС за мир и международно сътрудничество, за свобода и независимост на народите са залегнали твърдо в проекта за нова конституция на Съветския съюз. В нея е записано, че външната политика на Съветския съюз е насочена към осигуряване на благоприятни условия за изграждане на комунизма в съветската страна, за укрепване на позициите на световния социализъм, на борбата на народите за национално освобождение и социален прогрес, за предотвратяване на агресивни войни и за последователно осъществяване на принципа на съвместно съществуване на държави с различен социален строй.

И ние сме щастливи и горди, че работим на международната арена в пълно единомислие, в пълно единдействие със съветските другари, че възприехме Програмата за мир, провъзгласена на Двадесет и четвъртия и Двадесет и петия конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз като наша собствена програма. *(Ръкопляскания)*

Нашата делегация изтъкна и в Москва, и в Алма Ата, и в Уляновск, изтъква и сега, че благодарение главно на последователната политика на Съветския съюз, подкрепена активно от социалистическите страни и миролюбивите сили, процесът на международно разведряване се развива. Този процес доведе до такива крупни успехи като подписването на Заключителния акт на Съвещанието за мир и сътрудничество в Европа, до натрупване на положителни елементи в световните отношения, до увеличаване на възможностите за разбирателство между държавите с различен обществен строй.

В този дух бяха и нашите разговори в Съветския съюз. Обща е нашата решимост да се разгръща с всички сили борбата за мир, да се задълбочават единството и сплотеността на социалистическата общност, да се мобилизират народите, да се разобличава антисъветската, антисоциалистическата и антикомунистическата кампания. Това е борба против координираните опити на империалистическите и реакционните сили да се противопоставят на усилията за намаляване на напрежението, борба за необратимост на процеса на разведряване, за ограничаване надпреварата във въоръжаването и за разоръжаване. Това е борба за разрешаване по мирен път на съществуващите и за недопускане на нови международни конфликти и кризи, за потушаване на огнищата на агресия, колониализъм, расизъм.

Ние изразяваме своя оптимизъм и своята увереност, че е възможно и наложително да продължи мирното настъпление на социализма. Наистина наложително е предстояща-

та среща с консултативен характер в Белград да бъде насочена преди всичко към бъдещето и да се определя от грижата за мира, сигурността и сътрудничеството в Европа. Единството, солидарността, взаимодействието на всички миролюбиви и демократични сили са необходими повече от всеки друг път, за да могат да бъдат разрешавани актуалните проблеми пред съвременното човечество.

Всички ние — българските комунисти, сдружените земеделци, целият наш народ — посрещаме с особено задоволство думите на другаря Леонид Брежнев, с които той оцени външната политика на нашата страна, международните усилия на Българската комунистическа партия. „Бих искал да подчертая, заяви генералният секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз: дълбоко ни радва, че във всичките ни международни действия ние чувстваме енергичната подкрепа на българските приятели. Съветските хора високо ценят активната роля на България за укрепването на мира в Европа и целия свят“. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Ние ще продължаваме неотклонно и решително тази правилна, принципна политика. Тя е генерална линия на нашата партия в областта на международните отношения и доведе до укрепване престижа на Народна република България в цял свят, разшири международното влияние на нашата страна.

Ние и занапред ще подхождаме в анализа на международното положение от позициите на марксизма-ленинизма, ще формираме нашата външна политика върху научна основа и в съответствие с интересите на българския народ, които съвпадат с интересите на цялата социалистическа общност, на всички народи.

Социалистическа България е давала и дава постоянно примери на мирно разбирателство и добросъседство на Балканите. Ние ще следваме този курс с всички държави от нашия район. И стремежът ни е той да бъде образец на миролюбиви, взаимноизгодни, приятелски отношения за страните от целия европейски континент, за всички страни в света. (*Ръкопляскания*)

Трето. По време на посещението ние разменихме мнения със съветските другари и за положението в международното комунистическо и работническо движение. Независимо от известни негативни тенденции, то като цяло се намира в подем; неговите редове се увеличават; въздействието му върху международната политика, върху настоящето и бъдещето на човечеството става все по-голямо.

Главната, трайната тенденция в развитието на световното комунистическо движение е неговото укрепване, все по-определящото въздействие на реалния социализъм, растяща-

та политическа зрелост и масовост на много комунистически партии в капиталистическите страни, все по-решително ориентиране на редица революционно-демократични партии от развиващите се страни към идеите на научния социализъм. Засилва се стремежът на комунистическите и работническите партии към заздравяване на тяхното интернационално единство, към съвместни действия в борбата срещу империализма. Ние отбелязахме значението на Берлинската конференция на европейските комунистически и работнически партии за интернационалната солидарност на комунистите в Европа и в целия свят.

Расте ролята на международното комунистическо движение в ускоряването на обществения прогрес. Сега в редица капиталистически страни комунистите и техните съюзници постигат сериозни успехи в централните и местните избори, превръщат се в значителна, а някъде и в първостепенна политическа сила. Този благоприятен процес е резултат на много фактори: порасналата сила на световния социализъм, успехите на националноосвободителното движение, задълбочаването на кризата на капитализма, мощния подем на класовата борба. В крайна сметка този процес е резултат от новото съотношение на силите в света, на качествените изменения в международната обстановка, на новите пътища към разведряване и мирно съвместно съществуване.

Разбира се, процесът на подем на международното комунистическо движение протича не без трудности. Известно е, че понякога между братските партии могат да възникнат и действително възникват различия. В основата си това са главно трудности на растежа. Те са резултат от различните условия, при които действуват комунистическите и работническите партии, а понякога се пораждат и от различно тълкуване на някои нови и сложни явления в международната и вътрешнополитическата обстановка. Искам и сега да подчертая важното е възникващите различия да се обсъждат другарски, в духа на марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм. Само със задружни усилия могат да се определят насоките за постигане на общите стратегически цели на нашето движение.

Искам и от тази трибуна да заявя:

Ние, българските комунисти, и в бъдеще ще работим заедно, рамо до рамо с Комунистическата партия на Съветския съюз, заедно с другите братски партии за укрепването на единството на комунистическото движение върху принципите на марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм, за засилване солидарността и братското взаимодействие на комунистите на международната арена. Не се съмняваме, че в това отношение ще бъдат постигнати още по-големи успехи, защото по своята същност, мироглед и положение в политическата структура на обществото комунисти-

ческите и работническите партии са най-последователните носители на идеите на мира, интернационализма и солидарността. (*Ръкопляскания*)

Като партия, държава и народ ние ще правим необходимо за активизиране на общата борба на всички демократични и прогресивни сили за мир, срещу империализма, срещу надпреварата във въоръжаването, за демокрация, за национална независимост и социален прогрес.

Ние още веднъж уверихме нашите съветски братя и другари, че за нас знамето на пролетарския интернационализъм, издигнато от Маркс, Енгелс и Ленин, е било, е и ще бъде наше победоносно знаме! (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Четвърто. Трудно ми е да намеря думите, които най-точно и най-пълно биха предали мащабите, дълбочината и размаха на преживяното през тези шест дни. Искам да ми повярвате, че ние, които не един път сме посещавали Съветския съюз, не един път сме били в редица други братски страни, не един път сме били приветствувани от приятелски народи, сега в Москва, в Алма Ата и в Уляновск изпитахме това, което е съдено на човека рядко да изпита. Могат да се организират посрещания, могат да бъдат извеждани хиляди хора с плакати и лозунги по улици и площади, но няма сила, която може да вдъхне радост в очите им, да изтръгне от сърцата им най-топли и най-искрени възгласи на български език като „Вечна дружба“ и „Вярност за вярност!“ (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания*)

Навсякъде, където бяхме, навсякъде, където разговаряхме, ние почувствахме огромния подем на съветската страна в борбата за постепенно изграждане на комунистическото общество. Съветският народ осъществява нанстина грандиозни планове. Решенията на Двадесет и петия конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз се превръщат в дела на милионите, в лично дело на всеки съветски човек. Дълбоко е нашето убеждение, че както винаги досега и повече от всеки друг път задачите на десетата съветска петилетка ще бъдат изпълнени и преизпълнени. (*Ръкопляскания*)

Нашето посещение съвпадна с деня, в който беше публикуван проектът на новата конституция на Съветския съюз. Нашата партийно-правителствена делегация я оцени като кодекс на световния социализъм и подчерта, че тя ще има огромно значение не само за съветския народ, но и за съвременния свят. Мисля, че вие всички ще се съгласите с тази оценка, защото новата конституция на Съюза на съветските социалистически републики иде да обобщи, да осветли и да утвърди опита на първата страна на победилата социалистическа революция, страната на строящия се комунизъм. (*Продължителни ръкопляскания*)

Всички ние разбираме, че новата конституция на Съюза на съветските социалистически републики е написана с труда, кръвта и волята на всички мъртви и живи поколения на шестдесетгодишната ленинска държава. Новата съветска конституция е венец на цялата историческа епоха, която започна през Октомври 1917 година. *(Ръкопляскания)*

Другарки и другари! Голямото внимание към нашата партийно-правителствена делегация, всичко, което стана по време на нашето посещение, на срещите и разговорите ни — всичко това е израз на любовта на съветските хора, на доверието на съветското партийно и държавно ръководство към нашия народ, към нашата страна, към нашата партия. *(Продължителни ръкопляскания)*

Тук нека ми бъде позволено да направя едно отклонение. На пръв поглед то се отнася само до мен. Става дума за удостояването ми със званието „Герой на Съветския съюз“, за награждаването ми с втори орден „Ленин“ и златната звезда. Но както в часа, когато бях удостоен с тези високи отличия, така и сега, пред вас, искам отново да повторя, че ги приемам като признание, като награда, като израз на любовта и доверието на Комунистическата партия на Съветския съюз, на съветския народ към Българската комунистическа партия, към нашето социалистическо отечество, към целия български народ, към всички вас, мои скъпи другари и съратници! *(Бурни, много продължителни ръкопляскания)*

Благодаря за хилядите телеграми, писма и приветствия, които с чувство на синовна гордост препращам на неизменния адрес на партията и на българския народ. *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

Можем да уверим нашите съветски братя, Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и лично два пъти героя на Народна република България другаря Брежнев, че на стореното за нас, за България и за българо-съветската дружба ще отговорим като комунисти, като патриоти, като интернационалисти-ленинци. Ще отговорим с дела, с ново вдъхновение в борбата за по-нататъшно изпълнение на всичко, което дружно с вас решихме на Единадесетия конгрес на нашата партия. Решихме го тук, в тази зала, пред очите на целия народ и за благого на целия народ! *(Бурни, продължителни ръкопляскания)*

В съответствие с решенията на конгреса и Юлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия сега ние изпълняваме качествено нови задачи в по-нататъшното изграждане на развито социалистическо общество и подготовката за постепенния преход към комунизма. Тези задачи, разработени в духа на партийната програма, засягат всички области на обществения живот у нас.

Но, както знаете, Единадесетият партийен конгрес не само разработи конкретните насоки за по-нататъшното развитие на нашето общество. Той определи и основното звено при изпълнението на партийната програма — всенародната борба за висока ефективност и високо качество. В това звено сега като във фокус се пресичат всички въпроси на нашето социално-икономическо развитие.

Заедно с това след Юлския пленум под ръководството на партията се утвърждава дух на висока възискателност, на критичност към слабостите, на отговорност в работата. Постановките и изводите на Юлския пленум са неразделна, органическа част от нашата политическа линия в действие, която е линия на непримирима борба срещу отрицателните явления в живота, линия на решително последователно преодоляване на трудностите от обективен и субективен характер, линия на съзидание и творчество в името на нашия велик комунистически идеал.

Сега е необходимо да се мобилизира и правилно да се насочва творческата енергия на масите, да се използват огромните резерви, съдържащи се в нашия социалистически строй, да се води цялостна борба за преодоляване на недостатъците във всички области, на всички равнища на ръководната дейност. Нужно е при изпълнение на плана за социално-икономическото развитие на страната да се формира култ към качеството. Това е единственият култ, който ние признаваме. (*Продължителни ръкопляскания*)

Стратегическият девиз — ефективност и качество — засяга всички трудещи се в нашата страна. Ето защо ние не бихме могли да си представим неговото успешно изпълнение без действителното участие на трудовите колективи, на всеки труженик поотделно.

И този път ние искаме да призовем всички комунисти, сдружени земеделци, Отечествения фронт, профсъюзите, Комсомола, всички обществени организации и социалистически труженици да горят в социалистическото съревнование с пламъка на Октомври, да дадат своя принос за претворяване в живота предначертанията на Единадесетия партийен конгрес и на Юлския пленум. (*Продължителни ръкопляскания*)

Скъпи братя и сестри,

Комунисти, сдружени земеделци и отечественофронтовци,

Младежи и девойки,

Патриоти и радетели на българо-съветската дружба,

Това е нашият рапорт пред вас. Това са главните, основните моменти, които трябваше да споделя с вас като с мои другари по идеи и борба. Тепърва нашето посещение в Съветския съюз ще дава своите плодове. Това са плодове, кои-

то ще узряват с вдъхновените усилия на всеки представител на българската работническа класа, на всеки селскостопански труженик, на нашата интелигенция, на всеки комсомолец, на всеки пионер, на всеки гражданин на нашето свободно социалистическо общество! Само с такъв труд и вдъхновение ние ще укрепваме своето лично и национално достойнство, ще утвърждаваме доверието у своите братя от социалистическата общност, ще издигаме престижа на Народна република България пред света! (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Да бъде благословена българо-съветската дружба! (*Бурни, продължителни ръкопляскания. Станали прави, присъстващите в залата скандират: „Вечна дружба!“, „Вечна дружба!“*)

Да бъде благословена нашата социалистическа родина — Народна република България! (*Бурни, дълго нестихващи ръкопляскания. Възторжени възгласи: „БКП—БКП!“, „КПСС—БКП!“, „Ура!“*)

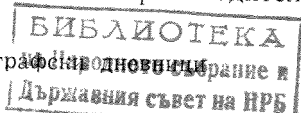
Председателстващ Александър Лилев: Другарки и другари! Преминаваме към изказвания по отчета на др. Тодор Живков.

Има думата др. Петър Танчев — секретар на Българския земеделски народен съюз, член на партийно-правителствената делегация.

Петър Танчев (*Посрещнат с ръкопляскания*): Уважаеми другарки и другари! След ярката, дълбоко вълнуваща реч на др. Тодор Живков за мен е трудно да намеря думи, за да изразя възторга, искреното си възхищение от това, което преживяхме във великия Съветски съюз. Не за първи път бях сред хората, които предружават др. Тодор Живков при неговите официални посещения в чужбина. Не за първи път заедно с него стъпвам на съветска земя. Неведнъж съм чувствувал неизмеримата сила на любовта, на уважението и доверието на съветските братя към българския народ, към Българската комунистическа партия, към ръководителя на партията и държавата др. Тодор Живков. Сегашното посещение обаче няма равно на себе си. Това е историческо събитие, един от най-високите върхове на вековната българо-съветска дружба. (*Ръкопляскания*)

При разговорите и преговорите в Москва се прие решение да се разработи една комплексна, мащабна програма за такова развитие на нашето сътрудничество и сближение в периода до 1990 г., което открива необозрими простори за издигане на нашата родина на най-високия връх на материален и духовен разцвет в нейната 13-вековна история.

Преговорите и разговорите, които нашата делегация води със съветските ръководители, личните разговори между

Д-р 54888/78¹⁷

др. Леонид Брежнев и др. Тодор Живков имат историческо значение, защото проправят пътя на още по-тясно сближаване между Съветския съюз и Народна република България, издигат нашето сътрудничество на качествено нов етап и дават един пример, чието значение надхвърля границите на двете страни. (*Ръкопляскания*) Затова посещението на др. Тодор Живков в Съветския съюз се следеше с такъв голям интерес и предизвика широк международен отзвук.

Когато говорим за новия етап на българо-съветската дружба, за всестранното сътрудничество и сближаване на Народна република България и Съветския съюз, трябва да подчертаем, че изключителна заслуга за това имат първите ръководители на двете братски комунистически партии и народи Леонид Брежнев и Тодор Живков. (*Ръкопляскания*) Те са творците на новите измерения и мащаби на българо-съветската дружба и сътрудничество. Ще минат години и в съзнанието на идните поколения, в най-новата история на нашата дружба това ще бъде записано като велико историческо дело.

Другарки и другари! Удостояването на др. Тодор Живков със званието „Герой на Съветския съюз“ се превърна във връх на посещението на нашата делегация, в бляскав израз на изключително големите лични заслуги на ръководителя на партията и държавата за възхода и разцвета на българо-съветската дружба, на неговата безпределна преданост към идеалите на тази дружба, на колосалната дейност, която той разви за нейното издигане на новия по-висок етап. (*Ръкопляскания*) И тази награда е напълно заслужена, защото именно др. Тодор Живков има изключителни заслуги за издигането на българо-съветската дружба на новия качествено по-висок етап на развитие, за изпълнение заветите на Георги Димитров. (*Ръкопляскания*)

Трябва да подчертая, че никога в своята история България и нейният ръководител не са получавали такова високо международно признание, каквото получиха сега от великата Комунистическа партия на Съветския съюз и от най-крупния политик и държавник на нашето време Леонид Илич Брежнев. (*Ръкопляскания*)

През славното двадесетилетие след Априлския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия ленинската същност, творческото прозрение, мащабността в мисленето и в действията на ръководителя на партията и държавата намериха най-ярко въплъщение в решаването на всички кардинални проблеми в социално-икономическото, политическото и културното развитие на родината. Именно тези големи исторически дела откроиха др. Тодор Живков като бележит ръководител на Българската комунистическа партия, като един от най-видните и бележити дейци на между-

народното комунистическо и работническо движение, теоретик със световна известност. Затова др. Тодор Живков достойно заема място в славната редица на героите на Съветския съюз. (*Продължителни ръкопляскания*)

Ние, сдружените земеделци, сме горди, че сме съюзници на такава героична комунистическа партия, която играе важна роля в международното комунистическо и работническо движение и крачи рамо до рамо с Комунистическата партия на Съветския съюз във великия поход към бъдещето. (*Ръкопляскания*)

Ние се гордеем, че начело на тази партия стои др. Тодор Живков, героят на Съветския съюз, всепризнатият достоен продължител на делото на Димитър Благоев и Георги Димитров. (*Ръкопляскания*)

Другари! Искам да подчертая, че нашето посещение в съветската страна се превърна във величествен празник, в триумф на българо-съветската дружба, във възторжена манифестация на доверието и обичта между двата братски народа. На всяка крачка по нашия път, от древния Кремъл в Москва до звездното градче, по безбрежната шир на Казахстан, Алма Ата и Уляновск съветските хора засвидетелстваха цялата щедрост на своята широка душа, вълнуваща и чиста сърдечност, топлота и внимание към др. Тодор Живков, към пратениците на българския народ и в тяхно лице към нашата социалистическа родина. Трудно е наистина да се намерят достатъчно силни думи, за да се предаде дълбокото вълнение, което ние, членовете на делегацията, преживяхме в дните на това неповторимо по своя блясък и спонтанен изблик на братска любов посещение.

Искам също така да изразя нашето възхищение от грандиозните мащаби на комунистическото строителство в съветската страна, от въодушевлението, с което съветските хора изпълняват предначертанията на XXV конгрес на Комунистическата партия на Съветския съюз. Това почувствахме с особена сила, когато посетихме Казахската съветска социалистическа република, където е извършен истински подвиг от съветските хора. От изостанал в миналото край сега републиката се превръща в трета житница на Съветския съюз, заема трето място по производство на каменни въглища, става мощна металургична и енергийна база. Предвижда се в периода до 1990 г. Казахстан да достигне над 20 млн. т стомана годишно производство и над 200 млрд. квтч електроенергия—една пета от електроенергията, която сега се произвежда в Съветския съюз. Строителство с такива мащаби не е познато в човешката история.

Проектът за нова Конституция на Съветския съюз е убедителен израз за силата на социалистическия строй, на неговия висш хуманизъм, на неговата дълбока демократична същност. Прилагането на Конституцията ще обогатява опита

на световния социализъм. И това ще оказва непреходно, трайно влияние върху развитието на световния социален прогрес.

Другарки и другари! На днешното тържествено заседание искам да стана изразител на мислите и чувствата на сдружените земеделци, на тяхната искрена благодарност за признанието, което беше засвидетелствувано от Леонид Брежнев и Тодор Живков по време на посещението за ролята и мястото на Земеделския съюз като верен съюзник на Българската комунистическа партия в изграждането на развито социалистическо общество. (*Ръкопляскания*) Това високо признание откликна дълбоко в сърцата на сдружените земеделци, възпламени с нова сила тяхната любов към Съветския съюз, към КПСС, към съветските братя. Любовта и предаността на сдружените земеделци към руския и съветския народ са били и винаги ще бъдат едно от най-големите политически достойнства на Българския земеделски народен съюз. (*Ръкопляскания*)

Позволете ми, другарки и другари, от името на Управителния съвет на Земеделския съюз, на сдружените земеделци да изразя нашето пълно съгласие и безрезервна подкрепа на оценките и изводите, които др. Тодор Живков направи за непреходното значение на резултатите от преговорите в Москва и набелязаните практически мерки за по-нататъшното задълбочаване на всестраниното сътрудничество и сближаване на Народна република България и Съветския съюз.

Искам да ви уверя, че и занапред Българският земеделски народен съюз ще отдава всички свои сили за всестраниния разцвет на българо-съветската дружба.

Да крепне, да разцфтява, да пребъде във вековете нашата братска дружба с великия Съветски съюз! (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Има думата др. Борис Богданов — герой на социалистическия труд, един от ветераните на нашата партия, член на Бюрото на Централната контролно-ревизионна комисия на партията.

Борис Богданов: Скъпи другарю Живков! Драги другарки и другари! За нас, ветераните на героичната Българска комунистическа партия, посещението на българската партийно-правителствена делегация начело с др. Живков във великата съветска страна се превърна в паметно събитие, което има огромно историческо значение както за днешното, така и за бъдещото развитие на нашето скъпо отечество по пътя на социализма и комунизма.

Това посещение се превърна във възторжена манифестация на святата и нерушима дружба и единение между нашите партии, страни и народи, обединени навеки от борбата за

тържеството на светлите комунистически идеали, от безпределната вярност към принципите на марксизма-ленинизма, на пролетарския интернационализъм.

Позволете ми да ви предам най-сърдечни поздрави и да изразя нашата голяма радост, поздравите и радостта на онези, които от ранни години в битките срещу класовия враг превърнаха комунистическия идеал в смисъл и съдържание на своя живот, вървяха уверено през целия си съзнателен живот под знамето на Октомври към победата на неговите идеи и в България. (*Ръкопляскания*)

Ние, ветераните, за които великата съветска страна беше опора, а на мнозина от нас и спасителен пристан в суровите борби за народна свобода и щастие, с чувство на дълбоко задоволство от постигнатите резултати високо оценяваме и безрезервно подкрепяме отчета на първия секретар на Централния комитет на нашата партия и председател на Държавния съвет на Народна република България, нашия обичан и уважаван партиен и държавен ръководител другаря Тодор Живков. (*Ръкопляскания*)

Ние сме непоколебимо уверени, че резултатите от преговорите ще извисят на нови исторически върхове всеотдайното сътрудничество и сближение между Народна република България и Съветския съюз, ще дадат нов мощен тласък на нашето социалистическо развитие.

Благодарни сме на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз, на съветското правителство, на великия съветски народ, на най-изтъкнатия политически и държавен деец на нашето време, пламенния радетел и вдъхновител на братската българо-съветска дружба другаря Леонид Брежнев, за техните големи симпатии и любов, за подкрепата, която те винаги са оказвали и оказват на нашата партия и на нашата страна. (*Ръкопляскания*)

С родината на социалистическата революция, с великата партия на Ленин, сътворили началото на новата ера в човешката история — ерата на социализма и комунизма, ни свързва нерушима дружба, идваща от дълбините на вековете и устремена към светлото бъдеще на комунизма.

С пламъка и вярата на Октомври, под знамето на Ленин в епичните борби за народна свобода, в дни на най-тежки изпитания, на арести и инквизиции в концлагери и затвори, на бесилки и на разстрели, по невидимите партизански пътеки вървяха непобедими български революционери в борбата против фашизма и капитализма, за делото на комунизма.

С решаващата помощ на Съветския съюз и неговата легендарна армия Българската комунистическа партия постигна историческата победа на Деветосептемврийската социалистическа революция. С братската и безкористна подкрепа на Комунистическата партия на Съветския съюз, на съветската

страна днес у нас се изгражда развито социалистическо общество и се създават предпоставките за постепенния преход към комунизма. Събдват се мечтите и идеалите на поколенията български борци и революционери.

Двете най-велики събития в историческата съдба на българския народ през последните 100 години — националното освобождение през март 1878 г. и социалното освобождение през септември 1944 г. — са вечен символ и непресъхващ извор на кристалната ни дружба с братския Съветски съюз.

Българската комунистическа партия винаги е свързвала своята борба, осъществяването на своята мисия със световно-историческата роля на Великата октомврийска социалистическа революция, на Комунистическата партия на Съветския съюз, на първата социалистическа държава.

Другарю Живков,

Щастливи и дълбоко развълнувани, ние, партийните ветерани, братски Ви поздравяваме с най-високата награда, с която Ви удостои Президиумът на Върховния съвет на съветската държава — званието „Герой на Съветския съюз“.

(Продължителни ръкопляскания)

Нашата радост е още по-голяма, защото тази награда се дава на Вас, един от най-изтъкнатите организатори и ръководители на партизанското движение в България, човека, който заедно с нас извървя славния и героичен път на нелегална дейност и на въоръжена борба, човека, който допринесе толкова много за успехите на решаващия деветосептемврийски шурм срещу монархо-фашистката власт, достойния продължител на делото на Димитър Благоев и Георги Димитров.

Ние се гордеем, защото тази награда същевременно е висока чест и доверие, признание и уважение от великата партия на Ленин към Българската комунистическа партия, към нейната непоколебима вяност на марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм, партия, възпитана още от славните дни на Октомври и до днес в безпределна обич към Съветския съюз, към неговата партия, към съветския народ. Тя е признание на ленинската априлска линия на Българската комунистическа партия, плод на която са забележителните наши завоевания в социалистическото строителство през последните две десетилетия. Тя е признание за Вашата голяма заслуга, скъпи другарю Живков, в създаването на този скъпоценен капитал, който партията под Ваше ръководство непрекъснато сътворява и прибавя към своето революционно наследство.

Другарки и другари! С безпределна вяра в партията, сплотени около нейната ленинска априлска линия, окриляни от българо-съветската дружба, верни на заветите на Благоев и Димитров, ние, ветераните от партията, ви уверяваме,

че както досега, така и в бъдеще възторжено ще участвате с всички свои сили за изпълнение решенията на Единнадесетия конгрес и на Юлския пленум, за изграждане на развито социалистическо общество, за тържеството на комунизма в нашата родина. *(Ръкопляскания)*

Позволете ми да завърша с Вашите думи, другарю Живков, долетели до нас от белокаменна Москва: „Българските комунисти считат за най-висока чест да бъдат съратници и другари на съветските комунисти.“ *(Продължителни ръкопляскания)*

Да живее родината на великия Октомври — братският Съветски съюз, могъщата опора на световния революционен процес!

Да живее славната Българска комунистическа партия! *(Продължителни ръкопляскания)*

Председателстващ Александър Лилев: Има думата два пъти героят на социалистическия труд др. Евгени Стефанов.

Евгени Стефанов: Скъпи другарю Живков! Другарки и другари! Нося ви най-топли и сърдечни поздрави от героичната пернишка работническа класа, която е била винаги и ще бъде желязна крепост на партията, искрен приятел на родината на великия Октомври, на славната партия на Ленин. *(Ръкопляскания)*

Вие, другарю Живков, сам сте бил работник, добре познавате душевността на работническата класа и най-вярно ще разберете чувствата на дълбока радост, която предизвиква у нас вестта за награждаването Ви със званието „Герой на Съветския съюз“.

Когато на Вашите гърди заблестяха златната звезда и орденът „Ленин“, през сърцата на миньорите, металурзите и машиностроителите, на всички трудещи се от окръга премина радостната тръпка на велика работническа гордост. И това е обяснимо, защото присъдената Ви най-висока награда е признание за Вашата неуморна и плодотворна работа не само като ръководител на нашата партия и държава, но и като виден деец на международното комунистическо и работническо движение, на борбата за мир.

Трудещите се от окръга, в който се е родил вождът и учителят на Българската комунистическа партия — безсмъртният Георги Димитров, виждат у Вас, другарю Живков, не само верен син на работническата класа, но и верен ученик и талантлив продължител на делото на Георги Димитров. Никой друг след Димитров не е прославил така нашата родина, не е работил така всеотдайно, последователно и плодотворно за укрепването, развитието и процъфтяването на българо-съветската дружба. Затова така достойно блести злат-

ната звезда „Герой на Съветския съюз“ на гърдите Ви и усилюва светлината на великото съзвездие на българо-съветската дружба. Тя е нова звезда на гърдите на Българската работническа класа, на гърдите на България. (*Ръкопляскания*)

Казвам това, защото сам със съзнанието си на работник разбирам, че Вие, другарю Живков, работническата класа, народът и България това е една сплав от стомана, неделяма като топлината от огъня. (*Ръкопляскания*)

Ние, хората в заботите на рудниците, край доменните пещи, край становаците и струговете, в полетата и фермите на Пернишки окръг, с вълнение следяхме изключително топлия прием, който оказаха на българската делегация Централният комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз, съветското правителство, целият съветски народ и лично другарят Леонид Илич Брежнев.

За процъфтяването на българо-съветската дружба неопценима е Вашата роля, другарю Живков, и на другаря Леонид Илич Брежнев. Вашата дружба, Вашите искрени отношения, изградени върху основата на пълно доверие и комунистическа принципност, са пример за всички нас. Няма да бъде пресилено, ако кажа, че всяка стъпка на българската делегация по съветската страна, срещите ѝ със съветските ръководители и обикновените хора ни вълнуваха и насърчаваха всяка наша мисъл и дело. За кой ли път ние още оценявахме огромното значение на неопценимата българо-съветска дружба — дружба, дошла от вековете, преминала през всяко българско сърце и душа, за да пребъде във вековете!

Посещението на нашата делегация във великата братска страна, речите на др. Живков и на др. Брежнев, подписаното комюнике като жалон очертават пътя на тази дружба, на всенародното сътрудничество и сближаване между Комунистическата партия на Съветския съюз и Българската комунистическа партия, между българския и съветските народи. Малко е да кажем, че ние горещо ги одобряваме и подкрепяме. Ние ги приемаме като огнен заряд за нашия труд и могъщ ускорител на делата ни за осъществяване решенията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия. За нас те са и едно ново отговорно задължение, за изпълнението на което няма да пожалим сили и енергия.

Ние придаваме особено значение и смисъл на това, че разговорите между делегациите на двете страни станават на навечерието на 60-годишния юбилей на великия Октомври, чиито идеи са завладели всички наши мисли и дела като вдъхновение и пример, като най-верния, сигурен и единствен път, който води към комунизма.

Скъпи другарю Живков,

От сърце и душа Ви желаем всичко онова, което може, да пожелае работническата класа на своя любим син и ръководител — здраве, дълголетие и нови вдъхновени дела за осъществяване на великите идеали на комунизма, за процъфтяване на любимото ни отечество — Народна република България. *(Продължителни ръкопляскания)*

Честита награда! Бъдете жив и здрав! *(Ръкопляскания)*

Работнически Перник уверява Вас и Централния комитет на партията, че ще работи неуморно за изпълнение девиза на седмата петилетка — „Ефективност и качество, качество и ефективност!“ *(Продължителни ръкопляскания)*

Председателстващ Александър Лилев: Има думата др. Румяна Николова — член на Централния комитет на Комсомола, студентка от Висшия институт за механизация и електрификация на селското стопанство в Русе.

Румяна Николова *(Посрещната с ръкопляскания):* Уважаеми другарю Живков! Другарки и другари! Приятели и връстници! Отново тази вечер зала „Универсиада“ прелива то радостното вълнение на цялата наша родина, тупти със сърцето на целия народ, приковава мислите и чувствата на всички трудещи се, за които животворната българо-съветска дружба е наше най-скъпоценно достояние, най-чист извор на сили, вдъхновение и национално самочувствие.

Миналата седмица Кремълският часовник отмери шест големи дни на България, през които ние чувствавахме с особена сила обичта и топлината на съветските хора към нашата родина, към българския народ, радвахме се на сърдечното гостоприемство, което те Ви оказаха, горди бяхме, че Народна република България има такива верни, искрени и безкористни приятели.

Тези дни отминаха, но те не са история, те са нашето живо настояще, нашето бъдеще, което се ражда пред възхитените ни очи, изпод работните ни длани. Тепърва ще се открие значението на тези забележителни шест дни в летописа на нова България. Но с непогрешимия усет на сърцата си, с цялата си възторжена душа народът и ние, българската младеж, разбираме, че се извършва нещо грандиозно, мащабно, съизмеримо само с най-голямата историческа мярка. Сърцата ни преливаха от радост, когато Москва разнесе вредом вестта за Вашето удостояване, скъпи другарю Живков, с най-висшата награда на Съветския съюз — званието „Герой на Съветския съюз“ и ордена „Ленин“.

От името на студентската младеж, от името на цялата българска младеж позволете ми, уважаеми другарю Живков, най-добрия приятел на младежта, да Ви поздравя с високото отличие. Да Ви е честито! *(Продължителни ръкопляс-*

кания) И заедно с това да Ви пожелаая крепко здраве, дълголетие и неизчерпаеми творчески сили и енергия в служба на народа и отечеството, в служба на святата, чиста и непоколебима българо-съветска дружба. (*Ръкопляскания*)

Трудно е да изразим с думи възторжените чувства, които владеят комсомолската младост на България през тези дни и в тази същата минута, когато Вие отново сте пред нас. И това ни преизпълва с истинска човешка радост, с истинска човешка гордост, че Вие, първият ръководител на нашата партия и държава, сте удостоен с тази най-висока награда на съветската страна. Ние, цялата димитровска комсомолска гвардия, приемаме с благодарност думите на др. Леонид Илич Брежнев при връчването на наградата.

Вас, другарю Живков, в нашата страна Ви познават добре и Ви обичат. На Вас, неуморния деец на марксизма-ленинизма, мъжествения революционер, стратега на победоносната априлска линия на Българската комунистическа партия, видния деец на международното комунистическо и работническо движение, прилича такава висока награда. (*Продължителни ръкопляскания*) И златната звезда не е нищо друго освен сияние от кремълските звезди върху гърдите на България (*ръкопляскания*), ленинско сияние, олицетворение на всичко най-прекрасно, което днес движи прогреса на човечеството и подготвя триумфа на комунизма. (*Ръкопляскания*)

Забележително събитие — посещението на българската партийно-правителствена делегация в Съветския съюз и широкият международен отзвук — е още един повод да изразим нашата най-голяма гореща благодарност към великата страна на Ленин, към Комунистическата партия на Съветския съюз и лично към нейния генерален секретар, нашия скъп Леонид Илич. (*Ръкопляскания*)

Под знака на забележителната 60-годишнина от Октомври младото поколение на родината разгръща своите творчески сили и талант, своята дръзновена енергия за изпълнение предначертанията на Единадесетия партийен конгрес и решенията на XIII конгрес на Димитровския комсомол.

Под неотразимото впечатление на големите събития ние растем и се възпитаваме като предани млади патриоти и родолюбци, като пламенни млади интернационалисти, за които любовта към родината и любовта към Съветския съюз са неделима сплав, едно чувство, единно съзнание.

Искаме да Ви уверим и в този тържествен час, уважаеми другарю Живков, че ние, младите строители на комунистическото общество, ще носим високо и чисто победоносното знаме на вековната и винаги млада българо-съветска дружба. И така, както я приехме от Вас, по-възрастното поколение

комунисти, ще предадем тази свещена традиция на нашите деца и внуци.

Прекрасно е да чувствуваш силно братско рамо. За нас това окрилящо рамо е ленинският Комсомол. И всеки изминат ден ние задълбочаваме и укрепваме нашата дружба и сътрудничество. И е съвсем справедливо да заявим, че по високоволтовите магистрали на братството между нашите две партии, страни и народи тече и неукротимата комсомолска енергия. *(Ръкопляскания)*

Скъпи другарю Живков, в славната 60-годишнина на октомврийския юбилей Вие бяхте и в звездното градче, там, където се коват високите космически орбити, там, където е стартовата площадка на човешкото дръзновение. Това има и свой особен смисъл.

Наистина непоколебимата, изпитана, чиста и свята българо-съветска дружба е стартовата площадка на нашето комунистическо бъдеще. За него бият нашите сърца, за него се трудят нашите млади умове и силни длани.

Приемете още веднъж, скъпи наш другарю Тодор Живков, уверението на комсомолската младост, че тя ще остане докрай вярна на башините завети.

Да живее, да крепне и процъфтява великото комунистическо братство на България и Съветския съюз! *(Продължителни ръкопляскания)*

Председателстващ Александър Лилев: Има думата другарят Младен Исаев — народен деятел на културата, два пъти герой на социалистическия труд.

Младен Исаев: Скъпи другарю Живков! Уважаеми другарки и другари! Има думи като дружба, братство, вяност, чиято морална стойност е особено голяма, когато извира от дълбините на народното сърце. А сърцето на нашия народ е било винаги препълнено с любов и признателност към нашия по-голям брат руския народ — наш освободител от национално иго, и към съветския народ, допринесъл за освобождането ни от фашистки гнет.

Когато пратениците на България, ръководени от бележития син на народа ни др. Тодор Живков, в най-топла, приятелска атмосфера обсъждаха със съветските ръководители в Москва братските отношения между двете страни и народи, там с цялата си душа присъствуваше и нашият народ. В ония забележителни дни всеки българин изпитваше дълбоко радостно възмущение. Всяка топла дума, казана от съветските ръководители по адрес на социалистическа България, отекваше дълбоко в народното сърце, изпълваше го с горда радост и увереност в бъдещето. Защото ако днес социалистическа България е високоразвита страна, с буйно процъфтяваща мате-

риална и духовна култура, с висок международен авторитет, с активна роля на международната арена, това нашата родина дължи в най-голяма степен на благотворната дружба с великата страна на съветите. Няма сфера в нашия национален живот, където да не се чувства могъщото благотворно влияние на съветската страна. И докато в областта на икономиката, на материалния живот помощта, оказвана ни от братската страна, се поддава на точни измерения, в духовната сфера тази помощ е неизмерима. Жизнеутвърждаващите, хуманните идеи на Октомврийската революция, с които е пропит целият духовен живот на съветските хора, цялата тяхна наука, философия, изкуство, литература, с неотразима сила въздействуват за формиране на комунистическо съзнание и нравственост у нашите съвременници.

Многобройни и изключително важни са проблемите, обсъждани в Москва от двете делегации, засягащи днешния и утрешния ден на нашите страни и на цялото човечество. И, разбира се, централно място заема проблемът за запазването на световния мир.

Не може човек да не изпитва дълбоко възхищение от това, че съветската държава с нейната комунистическа партия, ръководена от бележития ленинец Леонид Брежнев, вярна на ленинските принципи, сега стои в авангарда на народите, бореци се за мир на планетата. И за нас, българите, са особено възбуждащи думите на др. Брежнев: „Дълбоко ни радва, че във всичките ни международни действия ние чувствуваме енергичната подкрепа на българските приятели. Съветските хора високо ценят активната роля на България за укрепването на мира в Европа и в целия свят.“

Другарки и другари! Нека да ми бъде позволено в този ред на мисли да отбележа, че и ние, българските писатели, ръководени от съзнанието за първостепенната важност на мира за утрешния ден на човечеството, се стремим да дадем своя принос в голямата борба. Както е известно, по наша инициатива в София в този момент се провежда световна среща на видни писатели от Европа, Съединените щати, Канада с участие на гости и от други континенти. Откровено, с чувство на висока отговорност се обсъжда проблемът за дългата на майсторите на културата за спасяване на мира в духа на Заключителния акт в Хелзинки.

Заслужава да се отбележи, че между най-конструктивните, трезви и далновидни се открояват изказванията на нашите другари и приятели от Съветския съюз. (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари! Забележителната среща на двете делегации в съветската столица стана в навечерието на големия юбилей — 60-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция. Под сиянието на този юби-

лей живеят и творят сега нашите народи. Ние имаме основание да бъдем горди от постигнатото по пътя на изграждане на високоразвито социалистическо общество. И за нас е съвършено ясно, че към комунизма може да се върви само като мъдро и творчески се прилагат в живота идеите на марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм, като се следва примерът на комунистическото строителство на Съветския съюз, като се укрепват силите на световната социалистическа общност и се полагат всемерни усилия за утвърждаване на световния мир.

Щастие е за нашия народ, че има комунистическа партия с дълги революционни традиции и опит, въоръжена с марксистко-ленинска теория, която ръководи страната ни в изграждането на зрялото социалистическо общество. Щастливо обстоятелство е, че тази Благоевско-Димитровска партия има за първи ръководител другаря Тодор Живков, стратегът на априлската линия на партията, който с удивителна енергия, с димитровска мъдрост и воля ръководи партията и държавата. (*Ръкопляскания*)

С радост народът ни посрещна високата оценка, която другарят Брежнев даде на др. Живков като партийен и държавен ръководител и виден деец на международното комунистическо и работническо движение. Удостояването на другаря Живков с най-високото звание „Герой на Съветския съюз“ развълнува и зарадва целия български народ. (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари! На нас ни е съвършено ясно в какво динамично и конфликтно време живеем и каква велика, световноисторическа роля играе Съветският съюз в този развълнуван век. Наред със закономерните тенденции към разведряване в международния живот, за което най-голяма заслуга имат Съветският съюз и световната социалистическа общност, ние сме свидетели на ново активизиране на реакционните империалистически сили от Запад, които биха искали да върнат човечеството към ледниковия период на „студената война“. Под прикритието на борба за правата на човека пропагандните централи на империалистическото мракобесие тровят ефира на планетата с най-долни лъжи и клевети по адрес на Съветския съюз и другите социалистически страни. Получава се любопитна картина: силите на мракобесието, експлоатацията, расовата дискриминация, организаторите на погроми и унищожителни войни говорят, представят си, за права на човека, за демокрация, за свобода. Под тази маска на лицемерието се мъчат да прикрият вълчето си лице.

В това динамично време на остър идеологически двубой нашият социалистически свят издига високо факела на мира и социалистическия хуманизъм, ратува за мирно съвместно

съществуване, за свят без грабителски войни и насилия. Знаменосец на този истински хуманен идеал, който реално се осъществява на планетата, е Съветският съюз — рожба на Октомврийската революция.

Ние вървим неотклонно под това спасително знаме на века. За нас братството и дружбата с родината на Ленин не е политика, а съдба, бъдеще. (*Ръкопляскания*) И нищо не е в състояние да угаси исконната ни любов към великата братска страна. (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилов: Има думата другарят Димитър Найденов — секретар на Общинския партиен комитет в село Правец, Софийски окръг.

Димитър Найденов: Скъпи наш другарю Живков! Драги другарки и другари! С вълнение заставам на тази трибуна. Изпратиха ме комунистите и всички жители на село Правец, родното място на нашия дълбоко обичан и уважаван земляк др. Тодор Живков. Изпратиха ме комунистите и трудещите се от Ботевградския край, за да Ви предам тяхното дълбоко задоволство и искрена радост от братските плодотворни преговори с Москва.

Изразявам пълно съгласие с високата оценка, която другарят Живков днес направи на тези преговори, на огромната роля, която те ще играят за бъдещото развитие на България, за по-нататъшното процъфтяване на българо-съветската дружба. (*Ръкопляскания*)

Искам да предам нашата голяма благодарност на партийно-правителствената делегация за силата и дълбочината, с която тя изрази любовта, признателността и верността на българския народ към великата родина на Ленин, към Комунистическата партия на Съветския съюз, към нашия старши брат и двоен освободител великия и героичен съветски народ, към големия приятел на Народна република България и най-виден миротворец Леонид Илич Брежнев. (*Ръкопляскания*)

Неизразима беше радостта ни, когато разбрахме, че Вие, другарю Живков, първият ръководител на партията и страната, нашият скъп съгражданин, сте удостоен с най-високата награда на съветската държава — званието „Герой на Съветския съюз“. Това признание на Вашите огромни заслуги в революционната борба, за всестраниното изграждане на социалистическа България, за процъфтяване на българо-съветската дружба, за укрепването на мира и развитието на световния революционен процес е същевременно висока оценка и признание на ролята на нашата партия и българския народ, които Ви възпитаха и закалиха, издигнаха Ви за свой

ръководител, направиха Ви верен изразител на своите съкровени стремежи и възжелания.

Право да си кажа, ние сме безкрайно горди, че сте роден в нашето балканско селце, че сте откърмен от честни и работливи родители, наши земляци, че първите си уроци по свободолюбие, трудолюбие, честност и неукротим революционен дух почерпихте от нашето будно население, с което и сега сте свързан със здрави, непрекъсваеми връзки. (*Ръкопляскания*) И сега, в дните на всенародна радост, минавайки по следите на Вашия героичен и неспокоен живот, у нашите трудови хора, у бойните Ви другари възникват скъпи спомени от преживените дни на борбата из дебрите на Мургаш и Баба, от трудните, но славни години на социалистическото изграждане и преуспяване на нашия край. Няма да се заличат никога в нашето съзнание спомените от първите години след победата, когато Вие с неизчерпаема енергия, като апостол разнасяхте партийната правда и бяхте упование на отрудените хора от всички селища на района.

Днес ние с дълбока благодарност отбелязваме, че с Вашата лична обаятелност, неизмерим оптимизъм, непримиримост към слабостите и недостатъците Вие винаги сте ни оказвали неопенима помощ за решаване на най-трудните задачи в социалистическото изграждане на нашия край. Въпреки Вашата голяма заетост Вие намирате време да посещавате родното си място, да се срещате с трудещите се, които така много Ви обичат. Ние чувствуваме Вашата любов и уважение към нас. Вие искрено се радвате на всички наши успехи, което ни окриля и вдъхновява за нови творчески дела.

Приемете по повод награждаването Ви, скъпи другарю Живков, най-топлите и сърдечни поздравии на Вашите земляци, комунистите, сдружените земеделци, комсомолците, на бойните Ви другари, на всички трудови хора от родното Ви село Правец и целия Ботевградски край, най-искрените им пожелания да бъдете и занапред здрав и бодър, изпълнен с енергия и оптимизъм, да ни водите все така уверено и вдъхновено по пътя на социалистическото изграждане. (*Ръкопляскания*)

Социалистическият обществен строй в нашата родина, озарен от българо-съветската дружба и сътрудничество, даде щедри плодове и в нашия Ботевградски край. Беден, забравен в миналото, когато хората едва изхранваха челядта си и масово скитаха по гурбетчилък, днес той е красив и възрожден. Нашите босоноги, окъсани в миналото орачи, чираци и бозаджии, техните синове и внуци днес работят на най-сложни машини и агрегати, повечето от които са доставени от Съветския съюз или произведени със съветска помощ, управляват съветски трактори и комбайни, неузнаваемо обогатиха своя материален и духовен живот. От тяхна среда из-

раснаха учени, творци на изкуството и културата, обществено-политически дейци, видни партийни ръководители. Това свидетелствува за силата, демократизма и хуманизма на социалистическия обществен строй, за огромните възможности, които той създава за творческото развитие на човека, за разцвета на народните сили и дарование. Светлата картина на нашия край не е изключение. Тя стократно се повтаря във всички кътчета на България, тя е нашето социалистическо настояще. Ние добре знаем, че дължим всичко това на партията-ръководителка, на нейната ленинска априлска линия, на упорития съзидателен труд на народа, дължим го на животворната българо-съветска дружба. (*Ръкопляскания*)

Приемете, скъпи другарю Живков, уверенията на населението от село Правец, от целия наш край, че не ще пожелим сили да изпълняваме и преизпълняваме задачите, поставени от Единадесетия конгрес на партията и Юлския пленум за по-нататъшното изграждане на развито социалистическо общество в нашата родина.

Да живее и процъфтява българо-съветската дружба и братство, залог за нашите сегашни и бъдещи победи, непресъхващ извор за вдъхновение и национално самочувствие на българския народ! (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Има думата другарката Елена Лагадинова — член на Централния комитет на партията и на Държавния съвет, председател на Комитета на българските жени.

Елена Лагадинова: Уважаеми другарю Живков! Драги другарки и другари! Традиция стана — традиция, продиктувана от дълбоката демократична същност на Българската комунистическа партия и нейната априлска линия — партийно-правителствените делегации да се отчитат пред народа. Това винаги кара добрите хора в нашата страна да чувствуват значимостта на събитието, демократизма на нашето общество, да оценяват чувството на отговорност и потребността на партийните и държавните ръководители, да ни правят съпричастни към настоящето и бъдещето на България.

Цялата история на народа ни, особено от щастливото избавление от османски и фашистки гнет до съзидателните дни към развития социализъм, е наситена с примери как ни е обогатявала, как е влияела на националното ни развитие неизчерпаемата душевност и щедрост на руския, на съветския човек. Незаличими са дирите в каменните стари и нови паметници-светини. Те са и на всяка стъпка в обновената ни страна, защото всичко, с което коренно преобразихме съдбата на своя народ, на страната си, всичко, което строим за

бъдещето, е все свързано с помощта и опита на съветския безпределно щедър народ.

И къде, ако не в съдбата на жената, питам аз, се оглеждат по-добре тези дълбоки измерения? Днес жените на България са равноправни и отговорни труженички в строителството на социалистическото общество. Кажете ми кое друго общество има силата и мъдростта да признава майчинството за социална функция и от година на година да предоставя все по-добри възможности тази велика женска мисия да се съчетава с висока трудова и обществена активност, с усилията да се изграждаме като всеотдайно развити личности.

Уважаеми другарю Живков, иска ми се от името на Комитета на българските жени и от името на всички български жени да ви кажа с колко искрена радост посрещнахме удостоаването Ви със златната звезда на герой на Съветския съюз и за втори път с ордена „Ленин“. Тези отличия, връчени лично от Леонид Илич Брежнев и придружени с толкова топли чувства, ни вълнуват дълбоко. То е отличие и признание и на партията на българските комунисти, и на целия наш народ. *(Ръкопляскания)*

Бъдете ни жив и здрав, все така всеотдаен и неуморен в усилията за по-нататъшното добруване на нашия народ, за укрепването на мира, за още по-голямо утвърждаване на международния авторитет на Народна република България, за обогатяване и задълбочаване на нямащите равни на себе си българо-съветска дружба и сътрудничество. *(Ръкопляскания)*

Смятам, че изразявам мислите на жените от нашата страна, като споделям, че все по-тясното сближаване между нашата и съветската страна, между нашите народи буди у нас нови размисли — размисли преди всичко за отговорност на жените, за нашия принос в строителството на развития социализъм и не по-малко важно — за отговорността ни да отглеждаме и възпитаваме в морално крепко семейство убедени утрешни строители на великото комунистическо бъдеще и пламенни интернационалисти

Ние разбираме, че сме длъжни да бъдем истински съзнателни навсякъде, където се трудим, че няма друго по-точно измерение за човешка доблест, зрелост и пълноценност от отговорността пред собствената си гражданска и партийна съвест, пред колектива, в който се трудим, пред цялата страна. Само по този път ще се множат богатствата и силата на социалистическата ни родина, ще расте благоденствието на народа ни.

Ето как Комитетът на българските жени вижда най-добрия начин да отвърнем по достойнство на дружбата и на всичко онова, което съветските хора по братски, щедро и безкористно делят с нас. Така ние виждаме своя принос и за

осъществяване на новите очертания, изразени в комюни-
то, за още по-голямо сближаване между Комунистическата
партия на Съветския съюз и Българската комунистическа
партия, между Съюза на съветските социалистически репуб-
лики и Народна република България.

Ние, българските жени, чувствуваме, че имаме възмож-
ността и сме задължени да вливаме в кръвта и в съзнанието
на нашите деца дълбокото разбиране и жизнената потреб-
ност от българо-съветската дружба още с люлчината песен,
заедно с майчината си нежност. Тъй е било от векове, тъй
ще бъде и в бъдните години на комунизма, към който кра-
чим ръка за ръка със съветските братя. (*Продължителни ръ-
копляскания*)

Председателствуващ Александър Лилев: Има думата
кооператорката от Благоевградски окръг, героят на социали-
стическия труд другарката Сара Смедарчина.

Сара Смедарчина (*Посрещната с продължителни ръко-
пляскания*): Скъпи другарю Живков! Другарки и другари!
На тази голяма среща има много какво да се говори, но аз
мисля, че най-много могат да разкажат за това, което днеска
ни е събрало тук, другарят Живков и хората, които бяха с
него в Съветския съюз. Но и ние, обикновените люде, които
отблизо следяхме големите празници, които ставаха в Кре-
мъл, в различните градове и заводи в Съветския съюз, с пра-
во казвахме: „Действително там се върши голяма работа.“
(*Бурни и продължителни ръкопляскания*)

С другаря Живков ние се познаваме отдавна. Срещахи
сме се с него и тук, в София, но сме се срещали и в Банско,
където той е идвал. Все е имало да си кажем нещо ново. Но
винаги съм се радвала и съм искала да го срещна, защото той
е ръководителят, който познава и тачи работния човек. (*Про-
дължителни ръкопляскания*)

От това място тук, скъпи другарю Живков, аз от сър-
це искам да Ви честитя голямата награда — Герой на Съ-
ветския съюз, и да ви поздравя от моето звено, с което днеска
се разделихме на полето. (*Продължителни ръкопляскания*)

Когато разбрах, че този голям празник е пренесен днеска
именно в тази зала, напуснах полето и си отидох. Потънала
в пот от умора, от жегата, оставих мотиката зад портата и по
бели ръкави реших да дойда тука и да взема участие в тази
толкова мила среща. (*Продължителни ръкопляскания*)

Вие, другарю Живков, отидохте да вършите много важна
работа. Но ние бяхме спокойни, че всичко това ще завърши
добре, защото сте при съветски хора. Така ни е научил жи-
вотът. Но и аз искам да кажа хубави думи за другаря Бреж-
нев. Ние знаем, че на него цял свят му е на глава (*весело*

оживление, бурни и продължителни ръкопляскания), но когато дойде дума за нас, българския народ, той ще си намери време и всичко ще направи така, както трябва. (*Ръкопляскания*)

Ние сме тръгнали със съветския народ по един път. Заедно градим, заедно укрепваме, заедно се радваме, но и заедно се тревожим. На нас много ни е помагано. Много са ни давали — заеми, техника, опит, но най-важното, което сме получили ние от съветския комунист, от съветския учен, работник, селянин, това е техният голям опит как да се служи на народа, как честно и полезно да се живее. (*Бурни, продължителни ръкопляскания*)

Познавам се с много съветски хора. Идвали са и у нас на гости, и аз съм им гостувала. Били са писатели, учени и обикновени работници. Но аз като жена съм искала нещо да узная за съветската жена. И каква я виждам? — Да я срещнеш на улицата — скромна, хубава, а на обектите и на машините работи по мъжки. (*Ръкопляскания*) В техните домове не е отрупано, както у нас понякога, с потребни и непотребни вещи. (*Весело оживление, ръкопляскания*) В техните семейства не всякога прелива от имане и от богатства, но в тях има онова чувство, оная отговорност да отделят от себе си и да помагат на приятелите. (*Бурни и продължителни ръкопляскания*) С тези си качества съветската жена е пример на всички жени, мисля, по света. (*Ръкопляскания*)

Ние сме чели и сме чули каква голяма работа още има да вършат нашите две страни, нашите две партии. Ще ни се предостави още голяма помощ от съветския народ. За всичко това ние се радваме, но аз си мисля за онова, другото, което сме длъжни ние да направим — от министъра, до мене, звеноводката, до работника (*продължителни ръкопляскания*), как трябва да се работи, за да превърнем тази помощ в блага и в богатства.

По такива въпроси много се говори на Единадесетия конгрес на партията, на Юлския пленум — за пестене на суровини, на материали, за правилно ползуване на техниката, да бъдем истински стопани навсякъде, да изпълняваме нашите задължения към Съветския съюз така, както те ги изпълняват към нас. А най-много това трябва да направим през тази година, когато тя е юбилейна. И трябва да направим всичко, каквото можем. (*Продължителни ръкопляскания*)

На Вас, другарю Живков, искам още един път от все сърце да Ви честитя голямата награда, да Ви пожелаая дълги години здраве и живот за добруването на нашия народ и за още по-голямата ни дружба със съветските народи. (*Бурни и продължителни ръкопляскания. Ораторката поднася китка здравец на другаря Живков. Отново бурни и продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Има думата проф. Лефтер Лефтеров — ректор на Висшия машинно-електротехнически институт във Варна.

Лефтер Лефтеров: Скъпи другарю Живков! Уважаеми другарки и другари! Трудещите се от Варненски окръг с искрена признателност възприемат, сърдечно приветствуват и напълно одобряват резултатите от преговорите между партийно-правителствените делегации на Народна република България и Съветския съюз. Ние следяхме с огромен интерес деловите разговори на пратениците на Българската комунистическа партия и Народна република България със съветските ръководители и сърдечните срещи със съветските хора. На многолюдни митинги и събрания работници, служители, селскостопански труженици и студенти изразиха своята безусловна подкрепа и висока оценка на работата на нашата делегация.

За мен днес е забележителен ден, ден, в който изпълнявам най-почетно поръчение — да предам възторжените чувства, искрените поздравии, голямата радост на комунистите и всички трудещи се от Варненския край на нашия обичан и уважаван ръководител др. Тодор Живков по случай награждаването му с най-високото съветско отличие. (*Ръкопляскания*) Много са отличията, които се присъждат за достойно изпълнен дълг. Но наградата, с която съветската страна удостои Вас, другарю Живков, е изключителна. Тя развълнува целия български народ.

Посещението на нашата партийно-правителствена делегация в Съветския съюз още веднъж потвърди пълното единство и солидарност на Българската комунистическа партия и великата партия на Ленин, огромното историческо значение на всестранныте българо-съветски отношения за ускореното изграждане на развитото социалистическо общество у нас, за непрестанния възход на двустранните ни отношения.

Огромни и неопценими са личните заслуги на най-бележития политически деец на нашето съвремие и голям приятел на българския народ др. Леонид Илич Брежнев. (*Ръкопляскания*) Трудещите се от Варненски окръг са дълбоко признателни за тази комунистическа принципност и последователност, с която той ратува и утвърждава нашите отношения като образец на интернационализъм в действие. Морето, което ни свързва със страната на съветите, е не само път за стоки и машини, но жива артерия, по която протича кръвта на дружбата, намерила своята реализация в огромното строителство и всестранныя подем на цялата страна и на Варненски окръг.

Безгранична е нашата благодарност към Вас, другарю Живков, с благоевска твърдост и димитровски жар, с при-

същата Ви енергия и целеустременост под Ваше ръководство близо четвърт век се осъществява априлската линия на партията. Ще минат години, но времето ще бъде безсилно да заличи от паметта на народа творческия подем и забележителните успехи на този исторически за нашата партия период. Като първи ръководител на партията и държавата Вие по блестящ начин съчетавате огромната по размах и мащаби политико-организаторска работа с богата марксистко-ленинска теоретична дейност. От твърди класово-партийни позиции воювате против буржоазната идеология, против фалшификациите на ревизионистите и против откритото предателство на китайските ръководители. Международно признание получи безкомпромисната Ви борба против явните и прикритите врагове на Комунистическата партия на Съветския съюз и страната на съветите. Тя е неотделима част от смисъла и съдържанието на Вашия живот, живот на революционер-комунист.

Вашата дейност за очертаване основните насоки за развитието на българската наука, за превръщането ѝ в производителна сила, в мощен двигател за решаване проблемите на техническия прогрес допринесоха нашата страна да има научен авторитет в целия свят. На всички е известна огромната работа, извършена от Вас за повишаване научното равнище на управлението, което има първостепенно значение за възходящото развитие на науката. Ние високо оценяваме Вашите указания, че българската наука и образование трябва да се свържат кръвно със съветската наука и образование. На всеки научен работник е безпределно ясно, че само рамо до рамо със съветските другари, получавайки тяхната безкористна помощ, опит и постижения, можем да развиваме нашата наука. Няма научен работник в Народна република България — от асистента до академика, който от все сърце да не каже: „Благодарим ви, съветски братя, за това, което сте направили за нас и чрез нас за развитието на нашата наука, за техническия прогрес в Народна република България.“
(Ръкопляскания)

За нас, хората от Варненски окръг, Вашето име, другарю Живков, е свързано с всестранный разцвет на окръга като мощен промишлен, транспортен, научен и курортен център. Трудещите се от Варненски окръг сплотени, единни, вдъхновени, с много вяра, с много труд и творчество ще бъдат в първите редици за изпълнение на предначертанията за най-близко, най-пълно и всестранно сближаване със Съветския съюз. Застанали на съвместна октомврийска трудова вахта със своите братя от Одеска област, ние утвърждаваме реалната, съзидателна сила на дружбата, на пълното единомислие и всестранно сближение между нашите две партии, между нашите два народа.

Комунистите, трудещите се и цялото население от Варненски окръг Ви поздравяват най-сърдечно, другарю Живков. Желаем Ви крепко здраве и нови успехи във високоотговорната Ви мисия. Все така мъдро и уверено ръководете партията и народа във величавата борба за тържеството на комунизма на българска земя и в целия свят! (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Има думата др. Салиха Адилова — кандидат-член на Централния комитет на партията и председател на Общинския народен съвет в с. Венец, Шуменски окръг.

Салиха Адилова: Скъпи другарю Живков! Уважаеми другарки и другари! В героичната летопис на нашата родина България съдбовно се преплитат имената на две братски страни, на два братски народа — на Русия и България, на Съветския съюз и Народна република България, на съветския и българския народ. (*Ръкопляскания*)

В живота на всеки народ има събития, които оставят огненна дия в неговата история, пред които и времето е безсилно. Един след друг ще се изнизват дните и годините, наспорени с творчески дела и нови успехи, все по-хубава ще става милата ни България, ко прикътани в най-съкровения кът на сърцата ни ще останат завинаги тези незабравими шест пролетни дни, развълнували всяко българско сърце от дивните Родопи до тихия бял Дунав, от гордия Пирин до Черно море, свързало в братска прегръдка малка България с великата страна на Ленин. (*Ръкопляскания*) Защото тези шест дни по своето значение и по мащабите и величието на сътвореното в тях нямат равни на себе си в историята на българо-съветските отношения. И това сътворено като рубинените звезди на Кремъл вечно ще сияе с непомръкваща светлина и ще сочи пътя ни към комунизма. (*Ръкопляскания*)

Възторзите още не са отшумели. Радостта в сърцата ни още не е утихнала. Така е сега, така беше и в дните, когато Вие, другарю Живков, и оглавяваната от Вас българска партийно-правителствена делегация бяхте в белокаменна Москва, в красивата Алма Ата, в града на безсмъртния Ленин. Със затаен дъх и неизмеримо вълнение заедно с вас и ние изживявахме трепетните мигове на радушното, по братски сърдечно посрещане, на задушевните приятелски разговори с генералния секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз др. Леонид Илич Брежнев и другите съветски ръководители, на спонтанния изблик на чувствата на топлота и сърдечност, с които навсякъде ви посрещаха съветските хора. Очите на България тези дни бяха обърнати натам, а сърцата на всички ни бяха настроени на горещата вълна на българо-съветската дружба.

Като бързокрила птица облетя страната ни радостната вест за награждаването на др. Живков с най-високото съветско отличие — „Герой на Съветския съюз“ и втори орден „Ленин“. Тя свари трудовите хора от Шуменски окръг на своя пост: в заводите, по кооперативните поля, в учрежденията, в научните институти и учебните заведения, и трудовият делник се превърна за всички ни в най-светъл празник. Ние сме неизмеримо горди с тази награда. За нас тя е израз и оценка за изключителните заслуги и дейност на другаря Живков като виден деец на международното комунистическо и работническо движение, достоен ученик и продължител на делото на Георги Димитров, крупен теоретик, организатор и ръководител от ленински тип в борбата за построяване на социализма в България, като верен и искрен приятел на Комунистическата партия на Съветския съюз и на съветския народ, внесъл исторически принос за развитието и задълбочаването на братската дружба между нашите партии, страни и народи.

Позволете, скъпи другарю Живков, от името на всички трудови хора от древния Шуменски край, които искрено Ви обичат и уважават и високо ценят стореното от Вас за неговото обновяване и развитие, да Ви поздравя най-сърдечно с тази висока награда, която Вие достойно заслужихте. Ние считаме тази награда, която издига още по-високо безспорния авторитет на др. Живков, на нашата партия и на нашата страна, и за своя награда, защото и в помислите си, и в делата си трудещите се от Шуменския край винаги са били верни на идеалите и борбите на партията, работили са и работят убедено за изграждането на развитото социалистическо общество, носили са и носят в сърцата си като най-скъп завет братската дружба и нерушимото единство с великия Съветски съюз. *(Ръкопляскания)*

Трудещите се от Шуменски окръг безрезервно одобряват извършената огромна работа от партийно-правителствената делегация на Народна република България начело с др. Тодор Живков в Съветския съюз и постигнатите споразумения, които разкриват нови светли хоризонти пред нашата страна, устремена към комунизма, дават нов мощен импулс за все-странно сътрудничество и сближаване на нашите страни и народи, за развитието на нерушимата българо-съветска дружба. Вдъхновени от новия ярък триумф на братската дружба, от идеите на великия Октомври, чиято 60-годишнина ще чествуваме като свой най-скъп празник, единни и сплотени около Централния комитет на Българската комунистическа партия начело с др. Тодор Живков, ще отдадем всичките си сили, знания и творческа енергия за изпълнение на решенията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа

партия и за процъфтяването на нашата мила родина — Народна република България. (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Има думата др. Васил Николов — директор на комбината за цветни метали „Димитър Благоев“ в Пловдив.

Васил Николов: Скъпи другарю Живков! Другарки и другари! Безкрайно съм щастлив, че от тази висока трибуна говоря от името на комунистите, сдружените земеделци, отечественофронтовците, комсомолците и пионерите, от всички трудещи се на борческия Пловдивски окръг. (*Ръкопляскания*)

Говоря от името на партийна организация, която в първите дни на своето съществуване беше закръмена от Дядо Благоев с чувство на безпределна вярност към пролетарския интернационализъм; от името на организация, чийто секретар Петър Ченгелов извика от бесилото: „Високо дръжте и никому не давайте великото знаме на Маркс, Енгелс и Ленин, защото под това знаме вървят милионите най-добри синове и дъщери на Съветския съюз, под това знаме и ние сме-ло докрай трябва да се борим, под туй знаме ще победим.“ (*Ръкопляскания*)

Щастлив съм и затова, че изразявам чувствата в пламналите сърца на няколко хиляди металурзи от комбината за цветни метали „Димитър Благоев“ — тази най-голяма, най-свидна рожба на българо-съветската дружба в Пловдивски окръг.

Вие, другарю Живков, бяхте ръководител на най-отговорната българска партийно-правителствена, народна делегация, посетила Съветския съюз. Заедно с Вас през тези незабравими шест дни беше целият наш народ, следихме с жив интерес всяка минута на историческото посещение. Вълнувахме се с Вас на стълбичката на самолета при пристигането Ви в Москва, вълнувахме се в прегръдката на нашия най-голям приятел Леонид Илич Брежнев, вълнувахме се при незабравимите срещи със съветските хора, чийто чувства бяха награда за нашата любов, чийто ентусиазъм превърна посещението в триумфално шествие на комунистическата дружба, на братството на нашите два народа. (*Ръкопляскания*)

Разкрили гостоприемно голямото си братско сърце за дружба и обич, нашите съветски братя още веднъж ни показаха вдъхновяващ образец на идейност, патриотизъм, пролетарски интернационализъм. Няма по-ярко явление в нашия живот от новия по-висок етап на всеотдайно сътрудничество и сближаване на нашите два братски народа. Бъдещето ще оцени голямата историческа значимост на съвместните мерки за по-нататъшното повишаване ефективността на общественото производство. Ще оцени силата и величието на

братската дружба, равноправието и взаимопомощта между Народна република България и Съветския съюз, отразени в решението да се изработи генерална схема за специализация и коопериране на производството на нашите страни до 1990 г. Само партии, безпределно верни на марксизма-ленинизма, чиито корени са дълбоко в недрата на народа, могат да приемат такива смели перспективни решения, които най-пълно и последователно осигуряват изграждането на развитото социалистическо и комунистическо общество в двете братски страни. (Ръкопаяскания)

На голямата, безкористна помощ на Съветския съюз ние ще отговорим с още по-вдъхновен труд, с висока производствена дисциплина и отлично качество на продукцията, с точно изпълнение на всички наши задължения. Това ще бъде един достоен отговор на братската подкрепа, най-добър принос за укрепване с дела на нашата нерушима дружба. (Ръкопаяскания)

Голяма е радостта на нашата Благоевско-Димитровска партия, че Вие, другарю Живков, като достоен неин син получихте най-високата съветска награда — званието „Герой на Съветския съюз“. Тази награда дойде като награда за благоевци, които единствени застанаха до Ленин в Цимервалд, за септемврийци, които с кръвта си записаха в историята първото в света антифашистко въстание като отзвук на великия Октомври. Тя е признание за безпримерния подвиг на Георги Димитров в Лайпциг, за хилядите жертви на борбата против капитализма и фашизма, за верния път, по който водите нашата партия в строителството на социализма. (Ръкопаяскания)

Наградата е потвърждение за верността на априлския курс на партията, курс, който Вие, другарю Живков, с голяма теоретическа дълбочина и политическа далновидност разработихте и последователно провеждате вече повече от две десетилетия. Високата награда е потвърждение на приноса Ви начело на нашата партия в борбата за утвърждаване на ленинските принципи в международния живот, за превръщане на разведряването в необратим и всеобхватен процес, за укрепване на международното комунистическо движение.

Скъпи другарю Живков! Другари! Ние, пловдивските комунисти — наследници на свети революционни традиции, сме и ще останем завинаги съпричастни във всички важни събития от живота и делото на партията. И сега с високи трудови успехи отбелязваме този наш празник. Като широка пълноводна река се разливат ентузиазмът, дръзновението, творчеството на работническата класа, на селскостопанските труженици, на творческата интелигенция, възпалени в разгърналото се всеобхватно социалистическо съревнование в чест на 60-годишнината на великия Октомври. С благороден

стремеж и амбиция нашият Пловдивски окръг, тази яка твърдина на партията и социализма, ще се стреми да бъде между първите, които свиват венец от достойни трудови дела и високи завоевания в чест на юбилейната 1977 г. Това е израз на нашата братска благодарност пред Комунистическата партия на Съветския съюз, пред съветските народи за това, че те като приказния Данко откъснаха от сърцето си тази златна звезда и я дадоха на Вас, другарю Живков, на нашата партия, за да ни водите и занапред все така смело и всеотдайно в изграждането на мирното щастливо настояще и бъдеще на нашето свидно отечество Народна република България. (*Ръкопляскания*)

Ние като един сме с Вас сега и завинаги, скъпи другарю Живков! (*Ръкопляскания*)

Да Ви е честита заслужената висока награда! (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилов: Последен за изказване има думата секретарят на Националния съвет на Отечествения фронт д-р Пенчо Костурков.

Пенчо Костурков: Уважаеми другарю Живков! Другарки и другари! Посещението на българската партийно-правителствена делегация във великата съветска страна прикова вниманието на всички отечественофронтовци, на целия български народ. Чувство на радост, на законна гордост предизвиква у всеки честен български гражданин изключително сърдечният прием, огромното внимание, оказани на пратениците на социалистическа България и лично на Вас, другарю Живков, от съветските хора, от Комунистическата партия на Съветския съюз, от големия приятел на нашата страна, два пъти героя на Народна република България другаря Леонид Илич Брежнев. (*Ръкопляскания*)

Милионите отечественофронтовци — комунисти, земедельци, безпартийни, с радостно вълнение откликнаха на вестта за награждаването на другаря Живков. Това е награда висока, заслужена, задължаваща. Тя е преди всичко признание към личността на другаря Тодор Живков за неговата вяност към марксизма-ленинизма и социалистическия интернационализъм, награда за неуморната дейност на нашия първи партийен и държавен ръководител за изграждането на социалистическото общество в родината, за развитието и издигането на нов етап всестраниното сътрудничество и сближаване между Народна република България и Съветския съюз, за укрепване на социалистическата общност и единството на международното комунистическо и работническо движение, за сплотяване силите на мира и социалния прогрес.

За всички нас два пъти носителят на ордена „Ленин“, героят на Съветския съюз другарят Тодор Живков е изтъкнат партийен ръководител, отдал всичките си сили за благото на народа, за победата на идеалите на социализма и комунизма. Целият съзнателен живот на др. Живков е една кипяща революционна дейност на виден организатор на антифашистката борба, вдъхновен творец на обновителната априлска линия, теоретик и строител на развитото социалистическо общество. Носител на творческото ленинско начало в дейността на партията и държавата, др. Живков е достоен ученик и продължител на делото на великия син на българския народ Георги Димитров. С името и дейността на др. Живков са най-тясно свързани съдбата и развитието и на Отечествения фронт — от нелегалните отечественофронтовски комитети, от първия нелегален брой на в. „Отечествен фронт“ до днешната му роля на най-масова школа за комунистическо възпитание на народа, на форум на обществено-политическите сили на съвременна България.

Високото съветско отличие, с което бе удостоен др. Живков, е признание към Българската комунистическа партия — партия, която има славна, героична история на ръководител на народните борби срещу капитализма и фашизма, на организатор на съзидателния труд в изграждане на социализма, партия, която със своята програма и политика, със своята вътрешна и международна дейност даде образци на последователна, неотклонна вяност към пролетарския и социалистическия интернационализъм, към великото марксистко-ленинско учение.

Награждаването на др. Живков е също така братско доверие на Комунистическата партия на Съветския съюз, на съветската страна към целия български народ. Не само съвременето, но и по-далечното и по-близкото историческо минало на нашия народ свидетелствуват, че най-прогресивните умове на България неизменно са били радатели на българо-руската, на българо-съветската дружба. Това е огромно наше богатство, национален, политически и идеологически капитал, който ние обогатяваме и предаваме от поколение на поколение.

Другарки и другари! На посещението на нашата делегация в съветската страна, на подписаното комюнике ние с основание гледаме като на ценен принос за единството и сплотеността на страните от социалистическата общност, като принос към делото на световния мир, демокрацията и социализма.

Днешните и идните поколения у нас неизменно ще свързват това голямо политическо събитие с 60-годишнината от Великата октомврийска социалистическа революция. Този юбилей е велик празник не само на съветските хора, но и за бъл-

гарския народ, и за трудовите хора в целия свят. Той ще бъде ознаменуван и с приемането на новата съветска Конституция — конституцията на обществото, което е най-висше достижение на световната цивилизация, обществото на истинската свобода и на реалната демокрация, обществото, което смело е устремено в бъдещето и което прокарва път към бъдещето на цялото човечество. Шестдесет десетилетия народите от цялата планета виждат в Съветския съюз свой верен и могъщ приятел, защитник, непоколебим борец за мир и международна сигурност, за утвърждаване на ленинските принципи в международния живот.

В тези тържествени дни и часове отечественофронтовците в Народна република България отправят най-хубави мисли и чувства и към обаятелния, обичан и уважаван ръководител на Комунистическата партия на Съветския съюз и съветската страна, най-изтъкнатата политическа личност на нашето съвремие др. Леонид Илич Брежнев. (*Ръкопляскания*) Дълбоко сме благодарни за неговите топли думи, произнесени в дрезвиния Кремъл по адрес на Българската комунистическа партия и на българския народ, както и за всичко, което др. Брежнев прави за развитието и разцвета на българо-съветската дружба.

Другарки и другари! Позволете ми от името на Националния съвет, на милионите отечественофронтовци, които се подготвят за предстоящия Осми конгрес на своята организация, да уверя Централния комитет, правителството на Народна република България и лично Вас, другарю Живков, че единни и сплотени около програмата и политиката на Българската комунистическа партия, безпределно верни на българо-съветската дружба, ние, комунисти, земеделци и безпартийни, ще работим предано и всеотдайно за по-нататъшния социалистически възход на Родината, за всестраниното сближение на българския народ с великия братски съветски народ за изпълнение предначертанията на Единадесетия конгрес на Българската комунистическа партия.

Да живее нерушимата българо-съветска дружба! (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Има думата другарят Димитър Станишев — член на Секретариата на Централния комитет на партията, за да прочете проект за декларация на нашето съвместно заседание.

Димитър Станишев:

„Д Е К Л А Р А Ц И Я

на съвместното тържествено заседание на Централния комитет на Българската комунистическа партия, Управителният съвет на Българския земеделски народен съюз, Народното събрание, Държавният съвет и Министерския съвет на Народна република България, Националният съвет на Отечествения фронт, Централният съвет на Българските професионални съюзи, Централния комитет на Димитровския комунистически младежки съюз и Общонародния комитет за българо-съветска дружба

Централният комитет на Българската комунистическа партия, Управителният съвет на Българския земеделски народен съюз, Народното събрание, Държавният съвет и Министерският съвет на Народна република България, Националният съвет на Отечествения фронт, Централният съвет на Българските професионални съюзи, Централният комитет на Димитровския комунистически младежки съюз и Общонародният комитет за българо-съветска дружба, събрани на съвместно тържествено заседание, изслушаха с дълбоко радостно възмущение отчета на първия секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България другаря Тодор Живков за официалното приятелско посещение в Съветския съюз на българската партийно-правителствена делегация от 30 май до 4 юни 1977 г., за състоялите се преговори с партийно-правителствената делегация на Съветския съюз начело с генералния секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз другаря Леонид Илич Брежнев и за резултатите от посещението.

От името на всички български комунисти, сдружени земеделци, комсомолци, отечественофронтовци, на всички трудещи се в България, на целия български народ тържественото заседание одобрява изцяло дейността на партийно-правителствената делегация на Народна република България, изразява искрено и най-дълбоко задоволство от успешното провеждане на българо-съветските преговори, дава най-висока оценка и приветствува най-сърдечно извънредно плодотворните резултати от посещението. *(Ръкопляскания)*

Съвместното заседание оценява изключително високо личния принос на др. Тодор Живков за успешното протичане на разговорите със съветските партийни и държавни ръководители, таланта и обаянието, с които той предаде на съветските хора най-съкровените мисли и чувства на всички българи. *(Ръкопляскания)*

Пребиваването на българската делегация в Съветския съюз, нейните сърдечни срещи със съветските хора са нова, ярка манифестация на вековната дружба и интернационалното братство между народите на Народна република България и Съветския съюз, на нерушимия съюз между тях, на единството и единодействието между Българската комунистическа партия и Комунистическата партия на Съветския съюз върху принципите на марксизма-ленинизма и социалистическия интернационализъм. Шест незабравими дни нашият народ живя с вълнението на новия празник на българо-съветското братство. С чувствата и мислите си той беше заедно със своите пратеници по маршрутите на дружбата и взаимната обич от стените на древния Кремъл и Звездния град до бреговете на Волга и плодородните простори на Казахстан. Сърдечната топлина, дружбата и любовта, които пратениците на България отнесоха в Съветския съюз, се сляха със сърдечната топлина, дружбата и любовта на съветските хора. *(Ръкопляскания)*

Идваща от дълбока древност и устремена към бъдещето, споена от идеите на Великата октомврийска социалистическа революция и Деветосептемврийската революция в България, вдъхновявана от комунистическите идеали, дружбата на българския народ с руския, със съветския народ е вписала в своя летопис много вълнуващи страници. Сегашното посещение в Съветския съюз и резултатите от него бележат нови висини в неспирния и възходящ съвместен път на Народна република България със Съветския съюз към социализма и комунизма. *(Ръкопляскания)*

Съвместното заседание, събрало чувствата и мислите на българския народ, изказва дълбока благодарност и признателност на Централния комитет на КПСС, Президиума на Върховния съвет и правителството на Съветския съюз за високата оценка и голямото доверие към Българската комунистическа партия и Народна република България, за крепката дружба на съветския народ с българския народ, за техните неуморни грижи за развитието и задълбочаването на сътрудничеството и сближаването между нашите две братски страни. Безгранични са нашето уважение, любов и признателност към вдъхновения радетел и стратег на съветско-българската дружба, на всестранното ни сътрудничество и сближаване, големия приятел на българския народ, два пъти героя на Народна република България, най-изтъкнатия политически и държавен деец на нашето време генералния секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз др. Леонид Илич Брежнев. *(Ръкопляскания)*

Небивало вълнение, възторг и гордост изпитва българският народ от удостояването на неговия достоен син, прием-

ника и продължителя на делото на Георги Димитров, изпитания ленинец др. Тодор Живков с най-висшата съветска награда — званието „Герой на Съветския съюз“. (*Ръкопляскания*) То е убедително признание на изключителните качества и заслуги на др. Тодор Живков като комунист, ръководител и човек, на неговата беззаветна преданост и всеотдайност към великите комунистически идеали, признание за неуморната му творческа дейност за изграждане на социалистическото общество, за превръщането на дружбата със Съветския съюз и съветския народ в същностна черта на националната ни душевност и световъзприемане, за извисяването на българо-съветската дружба в най-висш закон на нашия живот. (*Ръкопляскания*) За нас златната звезда е скъп символ на обичта на съветските хора към българския народ, на интернационалистическото отношение на КПСС към БКП, символ на единната ни воля и общия ни стремеж да вървим рамо до рамо, сърце до сърце към комунизма. (*Ръкопляскания*)

Отчетът на др. Тодор Живков пред българския народ ни дава основание да заявим, че посещението на делегацията на Народна република България в Съветския съюз означава нов етап във възхода на българо-съветските отношения, дава и тепърва ще дава нови мощни импулси за неотклонно осъществяване на съвместния исторически курс на БКП и КПСС, към органическо сближаване между Народна република България и Съветския съюз във всички области на живота. Съвместното българо-съветско комюнике демонстрира пълното единство и разбирателство между БКП и КПСС, между Народна република България и Съветския съюз по всички въпроси на нашето сътрудничество, на социалистическото и комунистическото строителство, на единството и сплотеността на страните от социалистическата общност, на международното положение, борбата за мир и световното комунистическо движение.

Съвместното тържествено заседание придава особено значение на постигнатата договореност за по-нататъшно развитие на курса на всестраниното сътрудничество и за предприемането на съгласувани мерки за повишаване на неговата ефективност.

Приветствуваме и изцяло подкрепяме изразената от двете страни решимост да насочат съвместните си усилия към повишаване ефективността на народното стопанство на базата на концентрацията на производството и новата техника, задълбочаването на специализацията и кооперирането, създаването на съвместни стопански и други организации, увеличаването и усъвършенствуването на структурата на взаимния стокообмен, както и към разширяване сътрудничеството в областта на селскостопанското производство. Нови хоризон-

ти пред двустранното икономическо сътрудничество ще разкрие съвместното разработване на генералната схема за специализация и коопериране в материалното производство до 1990 г. Важно значение има по-нататъшното разширяване на непосредственото взаимодействие между министерствата, ведомствата и организациите и на преките връзки между производствените колективи.

Ние сме дълбоко убедени, че българо-съветското сътрудничество в областта на икономиката, науката и техниката и занапред ще допринася за усъвършенствуване на международното социалистическо разделение на труда, за реализиране на Комплексната програма за социалистическа икономическа интеграция на страните — членки на Съвета за икономическа взаимопомощ.

Участниците в заседанието приветствуват изразената воля за по-нататъшното развитие на широки и ефективни връзки и сътрудничество между БКП и КПСС, между централните комитети и местните партийни органи, побратимените окръзи, области и градове, между общественно-политическите организации, за задълбочаване на идеологическото сътрудничество, като се отделя все по-голямо внимание на разработването на актуалните проблеми на общественото развитие, на пропагандирането на завоеванията на реалния социализъм и социалистическия начин на живот, на координацията на борбата срещу буржоазната идеология. Разширяването на сътрудничеството в областта на културата и обогатяването на неговите форми са важно средство за духовното развитие, интернационалното възпитание и постепенното сближаване на трудещите се от двете страни.

Досегашният опит, както и резултатите от проведените разговори, решимостта на нашите две партии, страни и народи да вложат всички сили, ум и енергия за разширяване и задълбочаване на всестраниното сътрудничество и сближаване са най-яркото потвърждение на правилността на съвместно разработения курс, най-голяма заслуга за който имат първите ръководители на съветските и българските комунисти — другарите Леонид Брежнев и Тодор Живков. *(Ръкопляскания)*

Посещението на българската партийно-правителствена делегация в Съветския съюз ни дава основание още веднъж с гордост да отбележим, че нашите партии съумяха да превърнат съвместния курс на всестраниното сътрудничество и сближаване в дело на милионните маси. Това се чувствуваше във всеки миг от пребиваването на нашата делегация в Съветския съюз, това е главната гаранция за бъдещите успехи на този курс, за тържеството на нашето общо, велико дело. Убедени сме, че резултатите от преговорите са и нов принос за укрепване на единството и сплотеността на социалистическата

общност, за делото на мира, международното сътрудничество и социалния прогрес.

Българският народ възторжено приветствува историческите завоевания на великата съветска страна по пътя на социализма и комунизма, постигнати през 60-те славни години на суровата борба и всеотдаен героичен труд под знамето на ленинизма, за тържеството на делото на великия Октомври. Нас ни вдъхновяват всенародният трудов подем и високата политическа активност, с които трудещите се в Съветския съюз претворяват в живота грандиозните предназначения на XXV конгрес на КПСС за по-нататъшен възход на икономиката, културата и благоденствието на съветския народ. Прекрасен дар за славния юбилей на Великата октомврийска социалистическа революция ще бъде новата Конституция на съветската държава, Тя ще бъде още един исторически принос във великото интернационално дело на КПСС за изграждането на комунистическото общество, в борбата за мир и демокрация, свобода и социален прогрес, ще представлява истински кодекс на световния социализъм.

Като подчертават непреходното общовалидно значение на опита на първостроителите на комунистическото бъдеще на човечеството — на КПСС, на СССР, на великия съветски народ, БКП и всички трудещи се в Народна република България и занапред ще черпят непрестанно от тази богата съкровищница, ще следват неотклонно ленинския път — пътя на Октомври.

В тези знаменателни дни трудещите се в Народна република България изразяват своята твърда решимост да работят с удвоени сили за изпълнението на обещанията в чест на 60-годишнината на Великата октомврийска социалистическа революция. Вдъхновени от историческото посещение на партийно-правителствената делегация в Съветския съюз, българските комунисти, сдружените земеделци, членовете на Отечествения фронт, профсъюзите и Комсомола, милионите работници на българо-съветската дружба, целият български народ ще отдават всичките си сили, устрем и воля за изпълнение на предназначенията на Единадесетия конгрес на БКП, за по-нататъшния разцвет на святата и вечно жива българо-съветска дружба, в името на непоколебимото единство на социалистическата общност, на тържеството на комунистическите идеали в целия свят.“ (*Продължителни ръкопляскания*)

Председателстващ Александър Лилев: Моля другарите, които са съгласни с предложения проект за декларация, да гласуват.

Декларацията се приема с пълно единодушие. (*Продължителни ръкопляскания*)

Има думата др. Станка Вангелова — секретар на Централния комитет на Комсомола, да прочете проект за телеграма до Централния комитет на КПСС, Върховния съвет и Министерския съвет на СССР.

Станка Вангелова (*Посрещната с ръкопляскания, чете*):

„До Централния комитет на КПСС,
Президиума на Върховния съвет на СССР,
Министерския съвет на СССР
Скъпи другари,

Централният комитет на БКП, Управителният съвет на БЗНС, Народното събрание, Държавният съвет и Министерският съвет на НРБ, Националният съвет на Отечествения фронт, Централният съвет на Българските професионални съюзи, Централният комитет на Димитровския комунистически младежки съюз и Общонародният комитет за българо-съветска дружба, след като обсъдиха на съвместно тържествено заседание отчета на първия секретар на Централния комитет на Българската комунистическа партия и председател на Държавния съвет на Народна република България другаря Тодор Живков за официалното посещение на българската партийно-правителствена делегация в СССР от 30 май до 4 юни 1977 г., сърдечно приветствуват, напълно одобряват и високо оценяват резултатите от историческите преговори с ръководителите на Комунистическата партия на Съветския съюз и съветската държава.

С огромно задоволство отбелязваме, че установените между нашите две партии, страни и народи отношения на искрена дружба и братство, на всестранно сътрудничество и сближаване във всички области на живота продължават неотклонно да се развиват по възходяща линия, да крепнат и стават все по-плодотворни. Изключително топлият и сърдечен прием, оказан от съветските хора на пратениците на нашата партия и родина, дружеската атмосфера, с която те бяха обкръжени навсякъде в съветската страна, развълнуваха дълбоко всеки български комунист, всеки гражданин на Народна република България. Те бяха нова внушителна проява на дълбокото уважение, взаимното доверие и неугасимата любов, които свързват нашите народи от векове и за векове, на решимостта на Българската комунистическа партия и Комунистическата партия на Съветския съюз да вървят винаги рамо до рамо, непоколебимо сплотени върху принципите на марксизма-ленинизма и социалистическия интернационализъм, в името на общия комунистически идеал.

Всяко българско сърце е дълбоко и искрено развълнувано от удостояването на другаря Тодор Живков с най-високата награда на съветската страна — званието „Герой на Съветския съюз“. Ние искрено благодарим за това най-високо

признание за огромната и плодотворна дейност на другаря Тодор Живков за процъфтяването на българо-съветската дружба, за укрепване сплотеността на социалистическата общност, за тържеството на делото на мира и комунизма в целия свят. Трудещите се в Народна република България с въодушевление и дълбока признателност възприемат тази награда като висока оценка, която ръководството на Комунистическата партия на Съветския съюз и съветската държава дават на ленинската линия и политика на Българската комунистическа партия, на историческите завоевания на българския народ в изграждането на развито социалистическо общество, на активната роля на България за укрепването на мира на Балканите, в Европа и в целия свят.

Централният комитет на Българската комунистическа партия, Управителният съвет на Българския земеделски народен съюз, Народното събрание, Държавният съвет и Министерският съвет на Народна република България, Националният съвет на Отечествения фронт, Централният съвет на Българските професионални съюзи, Централният комитет на Комсомола и Общонародният комитет за българо-съветска дружба изказват от името на целия български народ гореща благодарност на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз, на Президиума на Върховния съвет на Съветския съюз, на Министерския съвет на Съветския съюз, лично на генералния секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз, големия приятел на българския народ, два пъти героя на Народна република България Леонид Илич Брежнев за безкористната, братската помощ, която Съветският съюз оказва на Народна република България, за развитието на българо-съветските отношения, за неограничения им принос за все по-дълбокото и всестранно сътрудничество и сближаване между нашите партии, страни и народи.

Ние ви уверяваме, скъпи съветски другари, че и занапред всестранно ще укрепваме и развиваме животворната българо-съветска дружба, която се превърна в съдба и духовна черта на българския народ, основна движеща сила, условие и гаранция за всестрания възход на социалистическа България.

От все сърце изпращаме на братския съветски народ най-горещи поздравления в навечерието на 60-годишнината на великия Октомври и искрени пожелания за нови забележителни успехи в изпълнение на грандиозните предначертания на XXV конгрес на КПСС, в борбата за укрепване на единството и боевата сплотеност на страните от социалистическата общност, на международното комунистическо и работниче-

ско движение, за траен мир и сигурност в света, за тържеството на великия комунистически идеал.

От участниците в заседанието“

(Продължителни ръкопляскания)

Председателстващ Александър Лилев: Вашите аплодисменти, другари, считаме за единодушно одобрение на предложения проект за телеграма. *(Ръкопляскания)*

Уважаеми другарки и другари! Нашето тържествено съвместно заседание приключва своята **работа**.

На заседанието по внушителен начин беше проявено политическото единство и сплотеност на българския народ около линията и политиката на Българската комунистическа партия, около нейния Централен комитет начело с др. Тодор Живков, непоколебимата воля и решимост на партията и народа да укрепват българо-съветската дружба, да провеждат неотклонно курса за всестранно сближение между Народна република България и Съветския съюз.

На всеотдайна работа и борба за изпълнение на поставените от Единадесетия конгрес и Юлския пленум задачи, за претворяване в живи дела, в конкретни материални и духовни ценности на този велик и устремен в бъдещето курс!

Закривам заседанието. *(Бурни, продължителни ръкопляскания. Възгласи: „БКП—БКП!“, „КПСС—БКП!“, „Вечна дружба!“ Присъстващите в залата, станали прави, запяват Интернационалът“)*

(Закрито в 20 часа)

Председателстващ: **Ал. Лилев**